

Onderwijsachterstandenbeleid 2011 - 2014

Samenwerken aan kansen voor de jongste jeugd in Diemen

Maart 2011

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
Inleiding	5
1. Onderwijsachterstandenbeleid 2006 – 2010	6
1.1 Stand van zaken kinderopvang Diemen	
1.2 Evaluatie OAB beleid 2006 - 2010	
2. Ontwikkelingen	11
2.1 Rijksbeleid 2006 – 2010	
2.2 Wet OKE en rijksbeleid vanaf augustus 2010	
2.3 Lokale ontwikkelingen	
3. Onderwijskansenbeleid 2011-2014	15
3.1 Belangrijke keuzes en veranderingen	
3.2 Doelen OAB beleid 2011- 2014	
3.3 Toezicht en handhaving peuterspeelzalen en voorschoolse Educatie	
3.4 Regierol gemeente	
4. Harmonisatie kinderopvang op langere termijn	23
4.1 Kansen voor de toekomst	
4.2 Naar meer (organisatorische) samenwerking en afstemming	
5. Financiële kaders 2011 – 2014	26
5.1 Beschikbare middelen	
5.2 Begroting 2011	
5.3 Meerjarenbegroting 2012 - 2014	
Bijlagen	
Bijlage 1: Resultaten OAB beleid 2006 – 2010 per doelstelling	
Bijlage 2: Ouderbijdrage peuterspeelzalen SWD	

Samenvatting

De afgelopen jaren hebben de basisscholen, consultatiebureau (OKC), kinderdagverblijven en het peuterspeelzaalwerk van de Stichting Welzijn Diemen zich samen met de gemeente ingespannen om de onderwijsachterstanden te bestrijden en de gemeentelijke doelstellingen te behalen. Bij het maken van het nieuwe plan is er teruggekeken op de resultaten van voorgaande periode. Hieronder een korte opsomming van enkele successen.

- Meer doelgroep kinderen doen hun voordeel met een VVE-programma. Het VVE bereik onder doelgroepeuters in 2010 was met 90% hoger dan de doelstelling van 70%. Aansluitend op het programma van de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven werken zes van de zeven basisscholen met hetzelfde VVE-programma. De doelstelling met betrekking tot het bereik 70% van de doelgroepkleuters is dus ruim gehaald.
- De voor – en vroegschoolse (VVE) programma's zijn breed ingevoerd waarmee de voorwaarden voor het behalen van de resultaten, zoals het verbeteren van de startcondities van doelgroepkinderen, aanwezig zijn.
- Er is een sluitende procedure voor de toeleiding van doelgroepkinderen vanuit het consultatiebureau naar de VVE peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. De ingevoerde methode bookstart en de huisbezoeken hebben de effectiviteit bewezen. Deze doelgroepkinderen worden bereikt en zijn gaan deelnemen aan de VVE- programma's.
- Er zijn meerdere stappen gezet om de doorgaande lijn vanaf het consultatiebureau tot en met de basisschool te borgen.
- Er zijn 4 schakelklassen gerealiseerd om kinderen met grote taalachterstanden in de gelegenheid te stellen deze achterstand te laten inlopen.

Bij de terugblik op de afgelopen periode is geconstateerd dat de geformuleerde doelen voor het onderwijsachterstandenbeleid in essentie overeind blijven. Voor de komende periode zal het nieuwe beleid voortbouwen op de ingezette lijn. Echter is de huidige rijksbijdrage voor de komende periode aanzienlijk lager en niet meer toereikend om het beleid uit de vorige periode volledig te continueren.

Diemen maakt dan ook keuzes en zet in op het voorschoolse programma (voor smalle doelgroepkinderen) en voldoet daarmee aan de Wet OKE. Dit betekent een trendbreuk in vergelijking met de afgelopen periode. De afgelopen periode heeft de gemeente het vroegschoolse deel, zoals de schakelklassen, mede gefaciliteerd, maar moet nu besluiten de subsidie voor de schakelklassen te stoppen. Dit heeft gevolgen voor zo'n 32 kinderen die nu op jaarbasis aan de schakelklassen deelnemen. De gemeente blijft wel sturen op de doorgaande lijn kinderopvang – basisonderwijs.

De huidige voorschoolse educatie zoals ingezet op de peuterspeelzalen wordt nog maximaal 2 jaar gecontinueerd. Om dit mogelijk te maken vervalt de gratis deelname voor het derde dagdeel op de peuterspeelzaal. Ouders moeten voor het derde dagdeel ook een bijdrage gaan betalen. Ook de doelgroepeffinitie wordt gewijzigd van de brede naar de smalle definitie.

Tijdens deze beheersfase wil de gemeente meer zicht krijgen welke mogelijkheden er in Diemen zijn in het kader van de harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzalen op de middenlange en de lange termijn. Om dit te kunnen realiseren wordt de inzet van de taalconsulent gecontinueerd. Voor de middellange termijn wordt ingezet op intensievere samenwerking en met als uiteindelijke doel mogelijk integrale kindercentra in de toekomst. Samenwerking met de partners om het OAB beleid uit te voeren is essentieel.

Inleiding

Zoals bekend is het huidige gemeentelijk beleidskader onderwijsachterstanden 'Samenwerken aan kansen voor de jeugd in Diemen' eind 2010 afgelopen. Tijd voor een nieuwe beleidsnota onderwijsachterstanden. In deze beleidsnotitie wordt het beleid van de vorige periode kort geëvalueerd en het nieuwe beleid voor de komende 4 jaar gepresenteerd. Met dit plan leveren de gemeente, schoolbesturen van het basisonderwijs, de besturen peuterspeelzalen en de kinderdagverblijven een voorstel voor een gezamenlijke aanpak van onderwijsachterstanden voor de periode van 2011 tot 2014.

Voor – en vroegschoolse educatie is al jaren een van de pijlers van het onderwijsachterstanden beleid van het ministerie van OCW en de gemeente Diemen. Het rijk heeft haar ambitie voor de komende periode vastgelegd in een nieuwe Wet 'Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie'. De gemeente Diemen vindt het belangrijk dat alle jeugdigen een goede start kunnen maken. De zorg voor een goede startpositie van kinderen op de basisschool en het bestrijden van maatschappelijke achterstanden blijft essentieel. Het onderwijsachterstandenbeleid heeft als doel de achterstand te voorkomen en tegen te gaan bij de kinderen die de meeste kans lopen met een achterstand op de basisschool te beginnen. Dit doen we vooral door achterstanden bij jonge kinderen, vanaf de peuterleeftijd, vroegtijdig op te sporen en effectief aan te pakken. Het betreft met name achterstand op het gebied van de Nederlandse taal en schoolse vaardigheden. Op deze wijze wordt getracht het beste uit ieder kind te halen en hen meer mogelijkheden te bieden om hun talenten te ontwikkelen.

De kans op achterstand bij een kind in ontwikkeling is sterk afhankelijk van het opleidingsniveau van de ouders en de sociaal economische positie van het gezin. Het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap gaat uit van het gegeven: hoe lager de opleiding van ouders, hoe groter de kans op een ontwikkelingsachterstand van het kind.

In de periode van 2006 – 2010 is veel bereikt en geïnvesteerd om (onderwijs)achterstanden bij de Diemense kinderen aan te pakken. Insteek voor de nieuwe periode is datgene wat bereikt is te behouden, binnen de huidige financiële kaders (verminderde rijksbijdrage) en te kijken waar mogelijk verbeteringen kunnen worden aangebracht om kinderen nog meer kansen te geven en te voldoen aan de wet OKE.

De basisscholen hebben naar aanleiding hiervan hun zorg uitgesproken over de steeds kleiner wordende ruimte die het landelijk beleid basisscholen biedt om de verworvenheden die door de voorschoolse inspanningen zijn behaald, te borgen. De vraag is dan ook of dit mogelijk blijft binnen de huidige en komende bezuinigingen en de toenemende druk op de prestaties van scholen en kinderen.

Diemen staat dan ook voor een uitdaging. De actualiteit (lagere rijksbijdrage deze periode) maakt het nodig om opnieuw aan te geven waar de inzet, zowel organisatorisch als financieel, in de komende periode komt te liggen. Er moeten beleidswijzigingen worden doorgevoerd.

Deze notitie beschrijft de doelstellingen van het nieuwe Diemense onderwijsachterstandenbeleid 2011 – 2014. Het VVE Beleid (als onderdeel van het onderwijsachterstandenbeleid) van de afgelopen vier jaar loopt voor een groot deel al vooruit op de nieuwe maatregelen die uit de wet OKE voortkomen en is succesvol te noemen gezien de resultaten.

Naast het onderwijsachterstanden beleid zet Diemen in op preventief jeugdbeleid. Dit beleid loopt door tot eind 2011 en hierop wordt in dit kader dan ook niet ingegaan.

De nota start met een terugblik op de periode 2006-2010. In hoofdstuk 2 worden diverse landelijke ontwikkelingen weergegeven, evenals lokale ontwikkelingen op het terrein van jeugd. In hoofdstuk 3 worden de doelstellingen en de regiorol van de gemeente voor de periode 2011 – 2014 beschreven. Hoofdstuk 4 gaat in op de mogelijkheden voor harmonisatie (samenwerking en afstemming) kinderopvang op de langere termijn. De financiële kaders worden uiteengezet in hoofdstuk 5.

1. Onderwijsachterstandenbeleid 2006 – 2010

Het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid van de periode 2006 – 2010 richtte zich in Diemen op het versterken van de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en de beheersing van de Nederlandse taal. In dit hoofdstuk wordt de stand van zaken in de kinderopvang in Diemen weergegeven, waarna een overzicht wordt gegeven van het behaalde resultaat met betrekking tot de VVE peuterspeelzalen, de schakelklassen en de coördinerende en overige activiteiten waarop de afgelopen periode is ingezet.

1.1 Stand van zaken kinderopvang in Diemen

1. Peuterspeelzaalwerk

Peuterspeelzaalwerk is vanaf het begin bedoeld om jonge kinderen een veilige speel – en ontmoetingsplaats te bieden. Er wordt op de peuterspeelzaal aandacht besteed aan de ontwikkeling van de peuters. Peuters leren er met elkaar te spelen en te werken. Vanaf 2006 hebben de peuterspeelzalen zich steeds meer ontwikkeld tot VVE-peuterspeelzalen. De VVE programma's worden ingezet om peuters al zo vroeg mogelijk te stimuleren in hun ontwikkeling, zodat zoveel als mogelijk wordt voorkomen dat een kind van 4 jaar met een achterstand instroomt in het basisonderwijs.

De kwaliteit van de basisvoorziening peuterspeelzaalwerk is de afgelopen jaren verhoogd. Dit door het inzetten van een dubbele bezetting beroepskrachten op de VVE peuterspeelzalen en het aanbieden van een gestructureerd programma.

Aanbod Peuterspeelzaalwerk

De peuterspeelzalen zijn in het kader van bestuurlijke professionalisering in 2008 ondergebracht bij Stichting Welzijn Diemen (SWD). Deze stap beoogde de continuïteit en de kwaliteitsontwikkeling van het peuterspeelzaalwerk in Diemen te waarborgen. SWD heeft aangegeven de uitgangpunten uit het rapport 'bestuurlijke professionalisering peuterspeelzaalwerk' in 2010 te voltooien en te consolideren. De beoogde ontwikkeling van een professionele organisatie is nog in ontwikkeling. De SWD ontvangt jaarlijks een subsidie voor het aanbieden van het peuterspeelzaalwerk.

Huidige situatie deelname peuterspeelzaalwerk

Er zijn 6 peuterspeelzalen met totaal 224 peuterspeelzaalplekken. Peuters in Diemen Noord kunnen naar speelzaal de Tuimelaar en t' Kloddertje met samen 6 groepen. In Diemen Centrum zit speelzaal de Vier Heemskinderen en het Speelhuis met samen 3 groepen en peuters uit Diemen Zuid kunnen terecht op de Peuterboot en t' Ros Beyaerd met in totaal 5 groepen.

Op de peuterspeelzalen zitten kinderen van 2,5 tot 4 jaar. Vijf van de zes peuterspeelzalen zijn gecertificeerde peuterspeelzalen waar een volwaardig VVE programma wordt aangeboden. De zesde peuterspeelzaal heeft de taaldidactiek van de Taallijn ingevoerd. Op deze peuterspeelzaal kunnen peuters op dit moment nog vijf dagdelen per week deelnemen. De groepsgrootte bedraagt voor alle peuterspeelzalen maximaal 16 kinderen per groep.

De deelname aan peuterspeelzalen tussen 2006 en 2010 in Diemen is redelijk stabiel gebleven. Het aantal peuterspeelzaalplekken is wel afgenomen sinds alle peuters drie dagdelen in plaats van twee dagdelen zijn gaan deelnemen in verband met het VVE beleid. De bezettingsgraad van de peuterspeelzalen is 92% in 2010. Opvallend is, dat er een aanzienlijk aantal kinderen (totaal 29 van de 205 peuters) van buiten Diemen deelnemen aan het peuterspeelzaalwerk in Diemen.

Tabel 1 toont de vraag naar peuterspeelzaalwerk en kinderdagverblijven, de bezetting in de periode 2006 – 2010 en de verhouding tussen deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagopvang.

Teldatum	Aantal peuters in Diemen	Deelname 2- 4 jr uit Diemen aan psz en kdvd	Deelname peuterspeelzalen		Deelname kinderdagverblijven	Verhouding deelname psz – kdvd	
			alle peuters psz-en	waarvan uit Diemen		peuters uit Diemen	psz
1.10.2010	470	313 (67%)	205	176	137	56%	44%
1.10.2009	450	345 (77%)	201	191	154	55%	45%
1.10.2008	502	407 (81%)	224	193	214	47%	53%
1.10.2007	501	399 (80%)	221	201	198	50%	50%
1.10.2006	478	--	232		niet bekend		

Tabel 1: deelname 2 – 4 jarigen van 2006 – 2010 aan kinderopvang

Deelname doelgroepeuters

In de periode 2006/2010 is de doelgroep in Diemen bepaald volgens de *brede* doelgroepdefinitie. Voor de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven zijn voor de bepaling van het aantal doelgroepkinderen sinds 1 oktober 2006 de volgende criteria van toepassing:

1. Opleidingsniveau van de ouders (zie gewichtenregeling van het basisonderwijs, dus een gewicht van 0,3 of 1,2).
2. Urgentie: een peuter die op grond van een sociaal-medische indicatie (SMI), afgegeven door het consultatiebureau of de huisarts is geplaatst op een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf.
3. Beheersing van de Nederlandse taal: peuters die thuis geen of nauwelijks Nederlands spreken.

In 2010 hebben er in totaal 138 brede doelgroepeuters deelgenomen aan de VVE in de Kinderopvang. Van die doelgroepeuters hebben er 105 het VVE programma gevolgd op de peuterspeelzaal en 33 doelgroepeuters op de kinderdagverblijven. Van de 313 kinderen die deelnemen aan kinderopvang behoort 44% (138 peuters) tot doelgroep.

Ouderbijdrage voor deelname aan peuterspeelzaal

De ouderbijdrage voor deelname aan de peuterspeelzalen is afhankelijk van het gezinsinkomen. Op dit moment werkt de SWD met een staffel van vier ouderbijdragen gekoppeld aan het verzamelinkomen. De hoogte van de ouderbijdrage is in samenspraak met de SWD vastgesteld. In de periode 2008-2010 heeft de gemeente het derde dagdeel voor alle peuters die deelnamen aan een (VVE) peuterspeelzaal bekostigd. Ouders betaalden dus slechts voor twee dagdelen. Ouders met een minimum inkomen kunnen in een aantal gevallen aanspraak maken op bijzonder bijstand.

Met SWD is (in 2010) afgesproken de ouderbijdrage geleidelijk te verhogen tot € 65,- per maand voor de hoogste inkomenscategorie in september 2011. Gezien de ouderbijdrage in omliggende gemeenten is deze meer marktconform. De ouderbijdrage van het Speelhuis (€ 95,- per maand) wijkt af van de reguliere tarieven, aangezien het geen VVE peuterspeelzaal is, en de peuters vijf dagdelen deelnemen in verband met onderbezetting van het aantal plekken in 2010.

2. Kinderdagverblijven

Kinderdagverblijven bieden ouders de mogelijkheid om de zorg voor hun jonge kinderen te combineren met werk, studie of andere maatschappelijke activiteiten. Opvang is de kernfunctie dat wil zeggen; het bieden van goede verzorging, opvoeding, spelen en ontwikkelingsmogelijkheden voor kinderen. Er zijn in Diemen vijf organisaties die kinderdagopvang aanbieden.

Aanbieders kinderdagverblijf	Naam kinderdagverblijf/ Locatie
Stichting Kinderopvang Diemen	Hakim en Pino
Stichting De Kinderkorf	Gruttoplein en Vogelweg
Catalpa kinderopvang B.V.	Toversteen en Diemino
Stichting Prokino	Jelletje
Stichting Kindercentra Midden Nederland Kind & Co	De Kersenboom en de Octopus

Tabel 2: aanbieders kinderdagverblijven oktober 2010

Op dit moment is er vanuit de gemeente in Diemen geen specifiek beleid op het gebied van kinderopvang. De gemeente is verantwoordelijk voor het toezicht en handhaving op de kinderdagverblijven in het kader van de wet Kinderopvang. Belangrijkste voor de gemeente is of de vraag naar en het aanbod van kinderopvang in evenwicht zijn. Hierop wordt echter nog niet gestuurd. In dat kader is de gemeente kinderopvangorganisaties behulpzaam bij het vinden van huisvesting/ accommodaties.

Van de vijf organisaties voor kinderopvang hebben er in de afgelopen periode twee actief deelgenomen aan het VVE beleid. Dat zijn De Kinderkorf en de kinderdagverblijven van de Stichting Kinderopvang Diemen. De nieuwkomer (2010), Kind & Co wil ook betrokken zijn bij de VVE. Catalpa kinderopvang en Stichting Prokino volgen een eigen beleid.

Huidige situatie kinderopvang in Diemen

In 2010 neemt 67% van de Diemense 2-4 jarigen deel aan de *kinderopvang* (peuterspeelzalen en kinderdagverblijven). In 2009 was dit 77%. Het is niet duidelijk waarom de deelname aan de kinderopvang is afgenomen. Mogelijk wordt een aantal peuters opgevangen door gastouders.

De verhouding deelname peuterspeelzalen–kinderdagverblijven is 56% tegenover 44% in 2010. In 2009 was die verhouding 55% - 45%. De verhouding laat zien dat de behoefte aan peuterspeelzaalwerk in Diemen groot is in vergelijking met de landelijke situatie. Landelijke neemt het peuterspeelzaalwerk juist af ten opzichte van deelname aan kinderdagverblijven. In Diemen is de situatie omgekeerd.

Volgens een raming van het Sociaal Cultureel Planbureau in 2008 zou er ruimte zijn voor 40,8 kindplaatsen dagopvang per 100 inwoners. Op dat moment worden 34 kindplaatsen per 100 inwoners in Diemen aangeboden. De raming gaat uit van de door de (geregistreerde) kinderdagverblijven geleverde gegevens. Hierbij zijn de gastouders echter niet meegerekend waardoor de geschetste behoefte een enigszins vertekend beeld geeft.

3. Gastouderopvang

Naast peuterspeelzaalwerk en kinderdagverblijven kiezen ouders er voor hun kinderen op te laten vangen in gastoudergezinnen. Een gastouder mag maximaal 6 kinderen tegelijk opvangen. In 2010 zijn er in Diemen 28 gastoudergezinnen die zijn geregistreerd in het register Kinderopvang. Uitgaande van gemiddeld 3 tot 4 kinderen die per gastouder worden opgevangen, gaat het om een groep van tussen de 84 en 112 kinderen in Diemen die van deze vorm van opvang gebruik maken. Deze groep kinderen waar mogelijk ook doelgroepkinderen tussen zitten, nemen niet deel aan het VVE programma zoals dat wordt aangeboden binnen de VVE peuterspeelzalen of kinderdagverblijven.

1.2 Evaluatie OAB beleid 2006 - 2010

Het gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2006 – 2010 wordt ingezet op de VVE, de schakelklassen en coördinerende en overige activiteiten.

De doelstellingen die voor de periode 2006/2010 in het beleidskader Onderwijsachterstandenbeleid 2006-2010 zijn gesteld, zijn:

VVE

1. Het vergroten van het bereik van doelgroeppeuters en -kleuters;
2. Het verbeteren van de startcondities van doelgroepkinderen, op het gebied van Nederlandse taal, sociaal communicatieve vaardigheden en ontluikend rekenen.
3. Realiseren van een sluitende procedure voor voorlichting over en toeleiding naar peuterspeelzalen.
4. Het vergroten van de ouderbetrokkenheid bij het VVE programma KO-totaal.
5. Het realiseren van een doorgaande lijn vanaf het consultatiebureau tot en met de basisschool.

Schakelklassen

1. Aan het eind van het schooljaar 2006- 2007 is bekend of er in de gemeente Diemen een schakelklas ingericht gaat worden.

Coördinerende en overige activiteiten

1. Het inzetten van taalconsulent om de bovengenoemde doelstellingen te realiseren
2. Het realiseren van een dekkend en sluitend netwerk van preventieve jeugdvoorzieningen dichtbij het kind, dat op zo'n manier is ingericht dat de verschillende niveaus van zorg goed op elkaar aansluiten.

Hier volgt per onderwerp de doelstelling en de behaalde resultaten in de periode 2006 – 2010. Bijlage 1 geeft een uitgebreid overzicht van de gerealiseerde resultaten.

Doelstellingen VVE

1. Het vergroten van het bereik van doelgroep kinderen, het beoogde bereik is 70% van de doelgroepeuters en eveneens 70% van de doelgroepkleuters.

De gemeente voldoet ruim aan het gestelde percentage. In 2010 hebben 138 doelgroepeuters deelgenomen aan het VVE programma op peuterspeelzaal en kinderdagverblijven. 90% van de doelgroepkinderen heeft deelgenomen aan een VVE programma.

Aangezien zes van de zeven basisscholen werken met hetzelfde VVE programma als op de peuterspeelzaal en kinderdagverblijven, neemt bijna 100% van de doelgroepkleuters deel aan het VVE programma. De doelgroep op de basisschool wordt vooralsnog bepaald door middel van de gewichtenregeling die vanaf 2006 geldt. Basisschool de Kersenboom is pas in 2010 gestart en is hierin dan ook niet meegenomen.

2. Het verbeteren van de startcondities van doelgroepkinderen, op het gebied van Nederlandse taal, sociaal communicatieve vaardigheden en ontluikend rekenen.

Dit doel is in de eerste plaatst bereikt door de invoering van VVE programma's op zes van de zeven basisscholen in Diemen. Daarnaast is er Diemen breed deelgenomen aan de scholing Ko –totaal en de taallijn in 2006- 2010. Als derde is er een VVE convenant met de partners waarin de doelen en de inspanningen per partner zijn beschreven en er is structureel overleg met de partners.

3. Realiseren van een sluitende procedure voor voorlichting over en toeleiding naar peuterspeelzalen.

Er is een sluitende procedure voor de toeleiding en voorlichting van (doelgroep) ouders gerealiseerd. Er is een goede samenwerking tussen GGD en de oudercontactfunctionaris. De inzet van de oudercontactfunctionaris bij de toeleiding is effectief.

4. Het vergroten van de ouderbetrokkenheid bij het VVE programma KO-totaal.

Ouderbetrokkenheid is een integraal onderdeel van de VVE programma's. Met de Ko-scholen zijn afspraken gemaakt aan de hand van een draaiboek ouderbetrokkenheid. De inspanning om ouders te bereiken verschilt per peuterspeelzaal en school.

5. Het realiseren van een doorgaande lijn vanaf het consultatiebureau tot en met de basisschool.

Deze doelstelling is gerealiseerd, maar blijft aandachtspunt. Er zijn meerdere stappen gezet om de doorgaande lijn vanaf het consultatie bureau tot en met de basisschool te borgen. Er is een systeem voor vroegsignalering ingevoerd. De peuterspeelzaalleidsters zijn in het kader van signalering geschoold. Er wordt gewerkt met een standaard overdracht van kindgegevens bij overstap van de peuterspeelzaal naar het basisonderwijs.

De inzet van de taalconsulent heeft bij het behalen van de bovengenoemde doelstellingen een aanzienlijke bijdrage geleverd.

Doelstelling Schakelklassen

1. Aan het eind van het schooljaar 2006- 2007 is bekend of er in de gemeente Diemen een schakelklas ingericht gaat worden.

Dit doel is bereikt. Schakelklassen zijn bedoeld voor leerlingen in het basisonderwijs, die een dusdanige grote (taal)achterstand hebben, dat ze niet met succes kunnen deelnemen aan het reguliere onderwijs (verder te noemen 'doelgroepkinderen'). Gedurende een schooljaar wordt onderwijs aangeboden, dat erop gericht is de taalachterstand weg te werken, zodat de leerling daarna op zijn eigen niveau kan deelnemen aan het reguliere onderwijs.

De basisscholen de Ark, de Octopus, de Nieuwe Kring en de Duif zijn in het schooljaar 2007 – 2008 gestart met een schakelklas. De scholen ontvangen een subsidie om de schakelklassen uit te voeren. Drie van de vier basisscholen bieden een deeltijdvariant (8 uur per week) aan. Een school heeft een schooljaar geëxperimenteerd met een verlengde schooldag variant. In het schooljaar 2010 -2011 zijn er vier schakelklassen.

Leerlingen die niet of nauwelijks de Nederlandse taal spreken en instromen in het basisonderwijs gaan naar de Batavus in Zeeburg. Op de Batavus volgen zij een specifiek programma om hen zo snel mogelijk de Nederlandse taal te leren begrijpen, spreken, lezen en schrijven, zodat zij daarna onderwijs kunnen volgen op hun eigen basisschool.

Doelstellingen coördinerende en overige activiteiten

1.Het inzetten van taalconsulent om de bovengenoemde doelstellingen te realiseren.

De taalconsulent is ingezet en heeft een initiërende en coördineerde rol op beheer- en uitvoeringsniveau vervuld. De taalconsulent heeft in de afgelopen periode de VVE zeer succesvol geïmplementeerd. In samenspraak met de taalconsulent is door de beleidsmedewerker jaarlijks een werkplan VVE/OAB opgesteld. Het jaarwerkplan wordt besproken met de instellingen en school(directeuren) en daarna vastgesteld en uitgevoerd. De taalconsulent is verantwoordelijk voor de uitvoering van de jaarlijkse VVE monitor.

Voorwaarde voor een goede inbedding en continuering van de VVE op de peuterspeelzalen is een organisatie die in staat is het geheel bestuurlijk en praktisch te managen. De wenselijke bestuurlijke professionalisering is nog niet door de SWD gerealiseerd, de organisatie werkt eraan. In verband met dit proces heeft de taalconsulent in 2009 en 2010 een aantal werkzaamheden uitgevoerd, die formeel onder het takenpakket van de coördinator peuterspeelzaalwerk van SWD vallen. Met ingang van 1 september 2010 is een nieuwe coördinator peuterspeelzaalwerk bij de stichting gestart.

2.Het realiseren van een dekkend en sluitend netwerk van preventieve jeugdvoorzieningen dichtbij het kind dat op zo'n manier is ingericht dat de verschillende niveau van zorg goed op elkaar aansluiten.

Er is een goed netwerk van samenwerkende partners gerealiseerd. Dit netwerk is echter nog niet volledig dekkend, want er moet nog ingezet worden op een breed preventief aanbod voor jongeren die lichte hulp nodig hebben. Er is ingezet op het verbeteren van de verbinding tussen de 1^e lijnzorg en de 2^e lijnzorg. Dit krijgt vorm binnen de pilot jeugdzorg.

Overlegstructuur

De afgelopen periode zijn de VVE projectgroep en de OAB beleidsgroep ingezet om samen met de gemeente het OAB beleid te kunnen implementeren. De gemeente heeft samen met de VVE partners een VVE convenant 2006 - 2010 opgesteld, waarin de inspanningen er partners zijn beschreven. De bij de uitvoering betrokken partijen hebben deze VVE doelstellingen onderschreven. De gezamenlijke inspanning heeft geleid tot het realiseren van de doelstellingen in 2006-2010.

Algemeen kan gesteld worden dat alle betrokken partijen de afspraken zoals opgenomen in het convenant hebben uitgevoerd en daarmee gezamenlijk een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan het succes van de VVE in Diemen.

2. Ontwikkelingen

Het onderwijsachterstandenbeleid heeft raakvlakken met andere beleidsterreinen, vooral met opvoedondersteuning (OKC) en het brede school beleid. In dit plan zijn alleen die doelen opgenomen waar de partners en de gemeente vanuit het onderwijsachterstandenperspectief invloed op kunnen uitoefenen. Toch is het essentieel om samen te werken en af te stemmen met de andere beleidsterreinen om succes te kunnen behalen en elkaar te versterken.

Hieronder wordt kort ingegaan op de rijksontwikkelingen uit de afgelopen periode en landelijke en lokale ontwikkelingen van dit moment die kunnen bijdrage aan het realiseren van de doelen op het gebied van onderwijsachterstanden.

2.1 Rijksbeleid 2006 - 2010

De overheid heeft de afgelopen jaren veranderingen in het VVE beleid doorgevoerd die invloed hadden en hebben op de uitvoering van VVE op lokaal niveau.

- In 2006 is de rol van de gemeente in het onderwijsbeleid teruggedrongen. Eén van de gevolgen daarvan is dat er een bestuurlijke en financiële knip werd aangebracht tussen het voorschoolse en het vroegschoolse programma. Gemeenten zijn alleen nog maar verantwoordelijk voor het voorschoolse deel van de VVE. De basisscholen krijgen hun VVE budget niet meer van de gemeente maar rechtstreeks van de rijksoverheid, versleuteld in de lumpsum. De scholen konden op die manier hun eigen keuzes maken.

- Gemeenten werden niet alleen verantwoordelijk gesteld voor het voorschoolse deel van de VVE maar ook voor de doorgaande lijn tussen voor – en vroegschoolse, echter zonder daarvoor middelen te krijgen.

- De doelstelling met betrekking tot het bereik van de doelgroep is in de loop der jaren opgevoerd van 50% bij de start van het beleid naar 70% in 2009 en 100% doelgroepbereik in 2011.

- De gewichtenregeling is sinds het schooljaar 2006 – 2007 aangepast. Belangrijkste verandering is dat etniciteit uit de regeling is verdwenen en alleen het opleidingsniveau van de ouders overblijft. Daardoor is de doelgroep ook in Diemen fors in omvang afgenomen.

De volgende gewichten zijn vanaf 2006 van toepassing:

- 0,3 gewichtsverhoging wordt toegekend aan leerlingen van wie beide ouders of de ouder die belast is met de dagelijks verzorging een opleiding heeft van maximaal LBO/VBO, praktijkonderwijs of VMBO basis- of kadergerichte leerweg.
- 1,2 gewichtsverhoging wordt toegekend aan leerlingen van wie één van de ouders een opleiding heeft gehad van maximaal basisonderwijs of (v)so-zmlk en de ander een opleiding van maximaal LBO/VBO, praktijkonderwijs of VMBO basis- of kadergerichte leerweg.

2.2 Wet OKE en rijksbeleid vanaf augustus 2010

Het kabinet zet in op meer voorschoolse educatie in de peuterspeelzalen en kinderopvang en verdergaande harmonisatie in de kinderopvang. Mede ingegeven door de landelijke trend dat steeds meer kinderen gaan deelnemen aan de kinderopvang in plaats van aan peuterspeelzaalwerk.

Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie

Per 1 augustus 2010 is de nieuwe wet 'Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE) van kracht. Het doel van het wet is "om voor jonge kinderen in peuterspeelzalen en kindercentra een veilige, stimulerende omgeving te creëren waarbij medewerkers in staat zijn om een risico op een taalachterstand in het Nederlands te signaleren en dat effectief aan te pakken.

De ambitie van de wet is dat gemeenten alle kinderen die dat nodig hebben (doelgroepkinderen) voorschoolse educatie aanbieden. De gemeente draagt zorg voor:

- afdoende kwaliteit van het regulier peuterspeelzaalwerk;
- een dekkend en hoogwaardig aanbod VVE in de voorschoolse periode;
- toezicht en handhaving op de kwaliteit van peuterspeelzalen en voorschoolse educatie;

- en het voeren van jaarlijks overleg en het maken van afspraken over kernpunten van voor- en vroegschoolse educatie met de partners in de gemeente.

Harmonisatie voorschoolse voorzieningen

Een tweede aspect van de wet OKE betreft de samenwerking en afstemming van peuterspeelzaalwerk en kinderdagverblijven. Het kabinet streeft naar harmonisering van de regelgeving van voorzieningen voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Uitgangspunt is zoveel mogelijk integreren van beide werkvormen (volledige integratie is geen wettelijke verplichting). De wet biedt gemeente dan ook mogelijkheden om de samenwerking tussen organisaties te stimuleren.

De gemeente heeft voor de uitvoering van de wet de regierol gekregen. De gemeente zal als regievoerder van de wet OKE een visie moeten hebben op de uitvoering. Het wetsontwerp biedt beleidsvrijheid bij de organisatie van deze zaken. Er zijn diverse beleidsacties geformuleerd die richting geven aan de harmonisatie. Op deze acties en uitwerking in Diemen wordt ingegaan in hoofdstuk 3.

Financiële toegankelijkheid VVE

De voorschoolse educatie moet voor ouders laagdrempelig en financieel toegankelijk zijn. Sinds de invoering van de Wet kinderopvang in 2005 betalen ouders met lage inkomens relatief weinig voor een plaats in de kinderopvang. Ouders ontvangen van de belastingdienst een inkomensafhankelijke kinderopvangtoeslag.

Het Besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkomingen in kosten kinderopvang wordt met ingang van 2011 gewijzigd. De aanleiding hiervoor is de structurele overschrijding op de kinderopvangtoeslag. Het kabinet vindt dat de kinderopvang financieel beheersbaar gehouden moet worden. Dit betekent dat de percentages inkomensafhankelijke kinderopvangtoeslag zijn verlaagd. Vooral voor ouders met lagere inkomens wordt de kinderopvang aanzienlijk duurder dan nu het geval is. Daarnaast worden de maximum uurprijzen van de verschillende opvangsoorten en de inkomensgroepen in de tabellen van de kinderopvangtoeslag aangepast in verband met de jaarlijkse indexering.

In de wet OKE is bepaald dat gemeenten aan ouders van doelgroepkinderen die deelnemen aan voorschoolse educatie, een ouderbijdrage mogen vragen die maximaal de hoogte is van het bedrag dat zij op grond van de wet Kinderopvang zouden betalen indien zij de maximale toeslag ontvangen.

Financiële kader

Voorschoolse educatie

Vanaf 2011 blijft het rijk de middelen onderwijsachterstanden (€ 217 miljoen) via een specifieke uitkering toedelen. De verdeling van de rijksmiddelen OAB is gebaseerd op de gewichtenregeling van het basisonderwijs. De gemeente krijgen hiervoor de wettelijke inspanningsverplichting om voor alle doelgroepkinderen een aanbod voorschoolse educatie te realiseren. Alle overige activiteiten voor onderwijsachterstanden kunnen en mogen gemeente daarmee ook continueren.

Op gemeentelijk niveau zijn aanzienlijke herverdeeldeffecten te verwachten ten opzichte van het budget van 2010. Immers het budget van 2010 is gebaseerd op teldatum 1 oktober 2004 en gebaseerd op schoolgewichten volgens de oude, meer uitgebreide gewichtenregeling.

Kwaliteitsimpuls peuterspeelzaalwerk

Voor de kwaliteitsimpuls peuterspeelwerk is vanaf 2010 structureel € 35 miljoen beschikbaar. Deze gelden worden als decentralisatie uitkering gestort in het gemeentefonds. Het kabinet denkt dat gemeenten met deze middelen in staat zijn te voldoen aan de nieuwe kwaliteitseisen van peuterspeelzaalwerk.

Toezicht en Handhaving

In het kader van de landelijke kwaliteitseisen peuterspeelzalen wordt de verantwoordelijkheid voor toezicht en handhaving bij de gemeenten gelegd. Hiervoor zal vanaf 2010 structureel geld aan het gemeentefonds worden toegevoegd. Daarnaast wordt voor het toezicht op de voorschoolse educatie eveneens structureel geld aan het gemeentefonds toegevoegd. Gemeenten kunnen deze middelen inzetten om de kosten te financieren van de toezichthouder (GGD) en de gemeentelijke handhavingstaken te kunnen uitvoeren.

Schakelklassen en summercourses

In het regeerakkoord staat dat gebouwen, infrastructuur en faciliteiten in het onderwijs in de weekeinden en vakanties meer gebruikt moeten worden voor opleidings- en scholingsactiviteiten. In 2012 komt 40 miljoen beschikbaar voor schakelklassen en summercourses. Dit bedrag loopt in 2013 op naar een bedrag van 50 miljoen euro. Dit bedrag blijft ook voor de jaren daarna structureel beschikbaar. Op welke wijze het rijk deze middelen wil gaan inzetten is op dit moment onbekend. Zodra er meer bekend is over de uitwerking van dit beleidsvoornemen wordt bekeken of er mogelijkheden zijn voor Diemen.

2.3 Lokale ontwikkelingen Diemen

Centra voor Jeugd en Gezin

In het bestuurakkoord tussen rijk en gemeente is vastgelegd dat de vorming van centra voor jeugd en gezin een overheidstaak is en dat iedere gemeente deze opdracht binnen haar eigen kaders uitwerkt. In dit centrum zouden ten minste de taken van de jeugdgezondheidszorg en de vijf preventieve jeugdtaken van de WMO moeten worden uitgevoerd.

De gemeente Diemen heeft hiertoe in samenwerking met haar partners een Ouder-Kind-Centrum Diemen gerealiseerd. De gemeente beschikt dus over een laagdrempelig fysiek informatiepunt, waar advies en hulp op maat aan jeugd en professionals voorhanden is.

Brede schoolontwikkeling

De gemeente Diemen heeft in samenspraak met scholen, kinderopvangorganisaties, welzijns- en maatschappelijke organisaties in 2007 besloten dat alle basisscholen in Diemen brede scholen moeten worden. Deze beslissing sluit nauw aan op een landelijke ontwikkeling waardoor in 2010 al bijna 1200 brede scholen gerealiseerd zijn in Nederland. Er ligt een aantal redenen ten grondslag aan de ontwikkeling van de brede school, o.a. de vermaatschappelijking van het onderwijs, het onderwijsachterstandenbeleid, de dagindeling van werkende ouders en de notie dat de school weer het centrum van de wijk moet gaan vormen.

Op dit moment zijn 2 brede scholen gerealiseerd, namelijk De Meridiaan en De Kersenboom. Ook zijn er plannen voor nieuwbouw van een brede school in Diemen Noord. Ook bij andere scholen zijn of worden extra, multifunctionele lokalen gerealiseerd die gebruikt kunnen worden voor de brede schoolontwikkeling. Tevens is de Octopus gerenoveerd en zijn er fysieke mogelijkheden om de inhoudelijke vormgeving van de brede school gestalte te geven. De Stichting Welzijn Diemen is in het kader van de brede schoolontwikkeling met ingang van schooljaar 2010/2011 gestart met het aanbieden van naschoolse activiteiten via een cursusbureau. Dit cursusbureau wordt voor een periode van twee jaar financieel gesteund door de gemeente. De gemeente speelt tevens een faciliterende, initiërende en regisserende rol in het proces, mede door middel van het aanstellen van een kwartiermaker brede school tot en met het 1^e kwartaal 2012.

Lokaal Educatieve Agenda

De Lokale Educatieve Agenda is geïntroduceerd als een instrument om het lokaal onderwijsbeleid vorm en inhoud te geven na de wetwijzigingen in het onderwijs(achterstanden)beleid in 2006. Het is een instrument voor gemeenten, schoolbesturen en overige partners om in 'nieuwe verhoudingen' (meer gelijkwaardige verhoudingen) tot gezamenlijke afspraken te komen over het onderwijs- en jeugdbeleid.

In het kader van het ontwikkelen van de lokaal Educatieve Agenda Diemen heeft er op 11 februari 2010 een conferentie 'Passend Onderwijs' plaatsgevonden. Passend Onderwijs moet worden geïnterpreteerd in de brede betekenis van de term: kwalitatief goed onderwijs voor alle kinderen met nadruk op optimale ontwikkeling en resultaten. Het ABC heeft deze conferentie georganiseerd met als doel focus aan te brengen in de LEA waarop alle partners zich kunnen richten en tot een duidelijke en efficiënte overlegstructuur te komen.

De opbrengst van de conferentie 'passend onderwijs' is dat de partners hebben aangegeven de Lokale Educatieve Agenda te willen opbouwen aan de hand van drie thema's: Educatie, Verrijking en Zorg en concreet als uitwerking daarvan:

1. VVE Beleid.

2. Ouder- en Kind Centrum.
3. Brede school.

In overleg met alle partners wordt het komende jaar de Lokaal Educatieve Agenda opgebouwd. Met de invulling van de LEA is echter pas een eerste aanzet gegeven voor een goede onderwijs en zorg structuur in Diemen. De uitvoering is vanzelf belangrijker dan de agenda. Deze is ondersteunend aan de praktijk.

De overlegstructuur met de partners is op basis van de conferentie met ingang van het schooljaar 2010 - 2011 aangepast. Er zijn gekozen voor een duidelijke en efficiënte structuur op drie niveaus, besluitvormend, beheersing en uitvoerend niveau.

3. Onderwijsachterstandenbeleid 2011 - 2014

In voorgaande hoofdstukken is inzichtelijk gemaakt dat er de afgelopen jaren veranderingen hebben plaatsgevonden in het landelijk VVE beleid en de praktijk waarin het beleid wordt uitgevoerd. Speerpunten in het Diemense beleid waren VVE, schakelklassen, coördinerende en overige activiteiten.

Gemeenten worden met de invoering van de wet OKE verplicht kwalitatief goede, betaalbare en goed gespreide voorschoolse educatie aan te bieden aan minimaal alle doelgroepkinderen. De gemeente moet maatregelen nemen om alle doelgroepkinderen toe te leiden naar de VVE en moet segregatie tussen doelgroepkinderen en niet doelgroepkinderen proberen te voorkomen.

Daarnaast is de gemeente verplicht met alle betrokken partijen afspraken te maken over de doelgroepbepaling en toeleiding voor de VVE, de organisatie van een doorlopende leerlijn naar het basisonderwijs en de te bereiken resultaten.

Het onderwijsachterstandenbeleid heeft dus een wettelijk kader en financiering en daarnaast investeert de gemeente ook met eigen middelen. De gemeente heeft de regie over het OAB beleid en ontvangt daarvoor middelen van het rijk voor de voorschoolse educatie ten behoeve kinderen tot vier jaar. De rijksbijdrage OAB/ VVE voor Diemen is aanzienlijk lager dan in de periode 2006-2010. De bijdrage is expliciet bedoeld om een dekkend en hoogwaardig aanbod van VVE in de voorschoolse periode te organiseren, voor kinderen met een risico op een achterstand in de Nederlandse taal. De middelen mogen ook ingezet worden voor andere activiteiten voor kinderen met een grote achterstand in de Nederlandse taal, zoals schakelklassen.

De rijksbijdrage is **niet toereikend** om het beleid van de vorige periode te continueren. Voor Diemen betekent dit dat er essentiële beleidswijzigingen moeten worden doorgevoerd.

3.1 Belangrijke keuzes en veranderingen

Voor de periode 2011 – 2014 zal het nieuwe beleidsplan voortborduren op het vorige beleidsplan met de volgende uitgangspunten:

- hou vast aan wat goed en succesvol is;
- scherp het beleid aan daar waar nodig;
- voer essentiële beleidswijzigingen in door een dekkend en hoogwaardig aanbod voorschoolse educatie betaalbaar en in stand te houden;
- voldoe aan de eisen van de wet OKE;
- onderzoek en bevorder mogelijkheden om de doorgaande lijnen te versterken en;
- onderzoek de mogelijkheden voor toekomstige harmonisatie PSZ en kinderdagverblijven.

Diemen kiest ervoor zich in de komende periode te richten op het voorschoolse programma voor de smalle doelgroep kinderen en te voldoen aan de Wet OKE. Dit betekent een trendbreuk in vergelijking met de afgelopen periode. De afgelopen periode heeft de gemeente het vroegschoolse deel, zoals de schakelklassen, mede gefaciliteerd. Het vroegschoolse deel is en blijft de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. Dit betekent dat de scholen in het kader van de vroegschoolse educatie zelf moeten bepalen of zij de schakelklassen met de rijksmiddelen die zij daarvoor ontvangen willen en kunnen continueren. Als scholen eveneens de keus maken de rijksmiddelen anders te besteden dan vervallen de schakelklassen. Wel blijft de gemeente sturen op de doorgaande lijn.

De huidige voorschoolse educatie zoals ingezet op de peuterspeelzalen wordt nog maximaal 2 jaar gecontinueerd, de beheersfase gaat in. Om dit te kunnen realiseren wordt de inzet van de taalconsulent gecontinueerd. De taalconsulent wordt wekelijks een dag ingezet voor borging van de VVE en de tweede dag wordt ingezet in het kader van de harmonisatie van kinderopvang op de langere termijn (zie hoofdstuk 4).

Diemen kiest dus voor het behouden van en het verbeteren van een kwalitatief goed voorzieningenniveau voor peuters vanaf 2,5 jaar. Concreet betekent dit: het behouden van de 6 peuterspeelzalen (bij een bezettingsgraad van minimaal 95% van de peuterplaatsen) in Diemen,

waarvan 5 VVE peuterspeelzalen en de 6^e peuterspeelzaal, 't Speelhuis, als reguliere peuterspeelzaal met beperkt programma de Taallijn.

In de *tweede* plaats wordt de doelgroepdefinitie aangepast. De wet OKE is expliciet in haar definitie van doelgroepkind en de kosten voor deelname voor doelgroepkinderen aan het VVE programma. Het ministerie hanteert als criterium voor het bepalen van een doelgroepkind het opleidingsniveau van (beide) ouders: de smalle doelgroepdefinitie. Hoe lager de opleiding van ouders, hoe groter de kans op een ontwikkelingsachterstand van het kind. In de vorige OAB periode richtte het Diemense beleid zich op doelgroepeuters volgens de brede definitie. Met ingang van 2011 zijn doelgroepkinderen in Diemen, die kinderen die op basis van het opleidingsniveau van de ouders als doelgroepkind worden aangemerkt.

Een *derde* keuze heeft betrekking op de financiering van de VVE. Binnen het huidige beleid is het derde dagdeel dat peuters aan de peuterspeelzaal deelnemen, kosteloos voor de ouders. Met ingang van 1 april 2011 vervalt de gratis deelname, ouders moeten voor het derde dagdeel een bijdrage gaan betalen. Ook de gefaseerde verhoging van de ouderbijdrage voor deelname aan het peuterspeelzaalwerk zoals ingezet in 2010 wordt in 2011 doorgevoerd. Op deze wijze kan het huidige voorzieningen niveau in stand worden gehouden.

In de *vierde* plaats wil de gemeente de VVE ontwikkeling plaatsen in het licht van de ontwikkeling van de brede school en de zorgbreedte. VVE houdt naast educatie immers ook het vroegtijdig signaleren en vroegtijdig aanpakken van (taal)ontwikkelingsachterstanden en andere risico's die de ontwikkeling van 0 – 6 jarigen belemmeren. (Hierop komt nog een aanvulling, moet nog een goede plek krijgen).

Als *vijfde* wordt de verantwoordelijkheid voor toezicht en handhaving in het kader van de landelijke kwaliteitseisen peuterspeelzalen bij de gemeenten gelegd. De gemeente zal hierover met de toezichthouder de GGD afspraken maken om aan deze *nieuwe* wettelijke taak te kunnen voldoen. De gemeente voert daarnaast jaarlijks een monitor uit over de kwaliteit, bereik, uitvoering en de effecten van de VVE en de lokale afspraken.

Tot slot biedt de wet OKE aanknopingspunten voor organisatorische veranderingen binnen de kinderopvang in Diemen. De wet zet de eerste stap richting harmonisatie van voorschoolse voorzieningen (kinderdagopvang en peuterspeelzaal). De keuze en het tempo van harmonisatie is aan gemeenten. Op de langere termijn wordt bekeken of het wenselijk is een vergaande harmonisatie aan te gaan. Hierop wordt ingegaan in hoofdstuk 4.

3.2 Doelstellingen OAB kader 2011 – 2014

De doelstellingen van OAB beleid die verder worden uitgewerkt zijn:

1. het zorgen voor voldoende en kwalitatief volwaardig aanbod van voorschoolse educatie;
2. het optimaliseren van het bereik en deelname van de doelgroepeuters aan de VVE;
3. het optimaliseren van doorgaande (leer)lijnen die de samenwerking voor – en voegschoolse en afstemming bevorderen;
4. het vergroten van ouderbetrokkenheid.

De doelstellingen, uitwerking daarvan en de inspanningen van partners worden in overleg met de partners opgenomen in een Convenant VVE 2011- 2014 dat integraal onderdeel uitmaakt van de op te stellen Lokaal Educatieve Agenda.

Doelstelling 1: Het zorgen voor voldoende en kwalitatief volwaardig aanbod van voorschoolse educatie

Wettelijke voorwaarden:

- B&W dragen zorg voor voldoende en kwalitatief volwaardig aanbod voorschoolse voorzieningen.
- Voor de voorschoolse educatie wordt een breed programma gebruikt dat zich richt op de ontwikkelingsdomeinen taal, rekenen, motoriek en sociaal emotionele ontwikkeling.
- De groeps grootte bedraagt ten hoogste 16 kinderen, de verhouding beroepskrachten en aanwezige kinderen bedraagt minstens 1 beroepskracht per 8 kinderen.

- De beroepskracht moet een erkend diploma hebben van een vakopleiding gericht op pedagogische vaardigheden.
- Minimaal PW3 (of equivalent) en aanvullende scholing in het werken met VVE programma's.

Visie op voldoende en kwalitatief volwaardig aanbod en maximale deelname doelgroep

- Diemen heeft de inspanningsverplichting om alle doelgroepeuters te laten deelnemen aan het VVE programma, er geldt geen leerplicht. Dit streefdoel (100%) is in de praktijk mogelijk onhaalbaar. Er zullen altijd ouders/ verzorgers zijn die ondanks een ruim aanbod geen gebruik maken van de VVE voorzieningen.
- De gemeente zal zich echter inspannen om doelgroepeuters op te sporen in de groep peuters waarvan niet bekend is of zij deelnemen aan een vorm van kinderopvang en VVE aan te bieden aan doelgroepeuters die gebruik maken van (niet VVE) kinderdagverblijven.
- Diemen biedt een dekkend aanbod en voldoende voorschoolse educatie plaatsen voor doelgroepkinderen op de VVE-peuterspeelzalen. In 2010 neemt 95% van de doelgroepeuters deel aan VVE-peuterspeelzalen. Het huidige spreidingsbeleid en het aantal peuterspeelzalen wordt in de komende jaren gehandhaafd. Doelgroepkinderen uit Diemen worden altijd met voorrang geplaatst.
- De gemeente wil dat VVE- instellingen met een erkend VVE programma werken, uitgevoerd door gecertificeerde medewerkers. Voordeel van gecertificeerde programma's is dat deze een overdraagbare en gestructureerde didactische aanpak kennen, alle ontwikkelingsdomeinen bieden, ontwikkelingsgericht zijn en een doorgaande lijn van peuters naar de voorschoolse educatie hebben. Door de keuze voor een erkend programma Ko –Totaal op 5 van de 6 peuterspeelzalen voldoet Diemen grotendeels aan de visie op een effectief programma voor de peuterspeelzalen. De 6^e peuterspeelzaal, Het Speelhuis, heeft de taaldidactiek van de taallijn ingevoerd. Streven is deze peuterspeelzaal zo dicht mogelijk naar de overige peuterspeelzaal toe te leiden. Er wordt ingezet op verbreding van het aantal ontwikkelingsdomeinen. De peuterspeelzaal wordt niet ontwikkeld tot VVE peuterspeelzaal, aangezien doelgroep kinderen kunnen worden geplaatst op de andere VVE peuterspeelzalen. Ko-totaal heeft tevens een vervolg voor groep 3 in de vorm van *Ko heeft praatjes* en een aansluitende leesmethode.
- Op de peuterspeelzalen met VVE programma hanteert Diemen al de norm van maximaal 16 kinderen per groep en twee beroepskrachten (met de benodigde kwalificaties). Hiermee loopt Diemen vooruit op de kwaliteitsverhoging zoals die nu wordt ingezet via de Wet OKE.

Resultaat:

- Het VVE-aanbod op de peuterspeelzalen in Diemen is dekkend en voldoende om alle doelgroepeuters VVE te kunnen laten volgen.
- Diemen realiseert jaarlijks een deelname van 90% van de doelgroepkinderen aan het voorschoolse programma.
- Het VVE-aanbod op de voorschoolse voorzieningen wordt structureel onderhouden en voldoet aan de door de wet gestelde criteria.
- De voorschoolse instellingen bieden een (taal)ontwikkelingsaanbod op maat.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het huidige spreidingsbeleid van de peuterspeelzalen en het aantal (VVE) peuterspeelzalen handhaven.
- Het zorgen voor voldoende plekken voor doelgroepkinderen op de 5 VVE peuterspeelzalen.
- Het in kaart brengen van alle doelgroepkinderen, zodat er een sluitend beeld bestaat van de vraag naar VVE plekken voor doelgroepkinderen.
- Monitoren (jaarlijks) van bezetting en behoeften; hoeveel peuters er zijn, hoeveel doelgroepkinderen zijn er en wat de bezettingsgraad van de zes peuterspeelzalen.
- Het behouden van twee geschoolde leidsters op de VVE peuterspeelzalen (Beroepskrachten VVE zijn verplicht nascholing te volgen).
- Het borgen van de uitvoering van de voorschoolse programma. De kwaliteit van de uitvoering is speerpunt samen met de partners.

- Het doorontwikkelen van de taallijn op het speelhuis.
- Het borgen van de al gecertificeerde voorschoolse voorzieningen op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven onder andere door een opleidingsplan (SWD en kinderdagverblijven).
- Het opstellen en coördineren van jaarplannen VVE op basis van de evaluatie 2010 en de aanbevelingen.

Doelstelling 2: Het optimaliseren van het bereik en deelname van doelgroeppeuters aan de VVE

Wettelijke voorwaarden:

- B&W bepalen de criteria van het doelgroepkind (minimaal de smalle definitie).
- B&W heeft de inspanningsverlichting om alle doelgroeppeuters deel te laten nemen aan voorschoolse educatie.
- B&W maken afspraken over een goede toeleiding van kinderen naar voorschoolse educatie.
- Doelgroepkinderen volgen minimaal 10 uur per week een VVE programma.
- B&W stellen de ouderbijdrage voor deelname van doelgroepkinderen aan voorschoolse educatie vast.

Visie bereik en deelname doelgroep

- Diemen hanteert vanaf 2011 de *smalle* definitie van het Rijk voor het bepalen van de doelgroep die voor deelname aan het voorschools programma voor vier dagdelen in aanmerking komen. Deze definitie komt overeen met de definitie van gewichtenleerlingen in het basisonderwijs. De doelgroepkinderen krijgen de voorschoolse educatie minimaal 4 dagdelen per week en minimaal 10 uur per week aangeboden. Peuters die in de vorige periode deel uitmaakten van de brede doelgroepdefinitie (peuters die niet of nauwelijks Nederlands spreken en/of peuters met een ontwikkelingsachterstand) profiteren mee van het professionele (taal)ontwikkelingsaanbod en krijgen waar nodig extra aanbod (verrijking).
- Diemen hanteert de minimale ouderbijdrage voor doelgroepkinderen, zoals dit ook door het rijk is voorgeschreven in de wet OKE. Deze ouderbijdrage mag maximaal € 204,- per jaar zijn voor 10 uur deelname gedurende 40 weken aan de VVE-peuterspeelzaal. Dit bedrag is gelijk aan de minimale ouderbijdrage kinderopvang 2011. Voorwaarde om in aanmerking te komen voor deze ouderbijdrage is dat het kind wekelijks minimaal tien uur deelneemt aan het VVE programma. De ouderbijdrage voor doelgroepkinderen wordt jaarlijks geactualiseerd.

Voor niet doelgroepkinderen gelden uniforme inkomensafhankelijke ouderbijdrage. Met ingang van 1 april 2011 vervalt de gratis deelname aan het derde dagdeel op de peuterspeelzalen. Bijlage 2 toont de ouderbijdrage voor deelname aan peuterspeelzaalwerk van SWD per 1 april 2011. Per jaar worden bij de ouders maximaal 11 maanden in rekening gebracht. De ouderbijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd door SWD, op basis van de indexcijfers vanuit de brancheorganisatie.

- In Diemen is een vrijwel sluitende procedure voor toeleiding van en voorlichting aan ouders die het consultatiebureau bezoeken gerealiseerd. Deze procedure is laagdrempelig en gebaseerd op de volgende afspraken met de GGD Amsterdam:

Voorlichting en toeleiding: het consultatiebureau besteedt tijdens de Periodiek Gezondheids Onderzoek (PGO) van 6 maanden tot 3 jaar aandacht aan het belang van leesbevordering en peuterspeelzaalbezoek. Vervolgens krijgt de oudercontactfunctionaris de gegevens van doelgroeppouders (PGO van 18 maanden). De oudercontactfunctionaris bezoekt de ouders thuis en zij krijgen een informatiepakket aangeboden over de peuterspeelzalen.

Registratie: het consultatiebureau *registreert* van alle ouders de deelname (wel/niet) aan de peuterspeelzaal, kinderdagverblijf, gastouder en *checkt* bij elk PGO of *doelgroeppeuters* ook daadwerkelijk aan de peuterspeelzaal deelnemen.

De gemeente wil deze laagdrempelige succesformule gebaseerd op persoonlijke benadering continueren en de afspraken met de GGD Amsterdam actualiseren op grond van het nieuwe wettelijk kader en de aanpassing van de doelgroepdefinitie. GGD moet het opleidingsniveau van de ouders in kaart gaan brengen.

Resultaat:

- Alle doelgroepeuters zijn in beeld (108 in 2011 op basis van de leerling-telling op de basisscholen).
- Alle doelgroepeuters worden bereikt en volgen een VVE programma.
- Doelgroepkinderen volgen met ingang van april 2011 minimaal 10 uur het VVE programma.
- De samenwerking tussen GGD, oudercontactfunctionaris, coördinator peuterspeelzaalwerk en taalconsulent ten behoeve van de toeleiding van doelgroepkinderen is versterkt.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het implementeren van de nieuwe smalle definitie van het doelgroepkind.
- De aanpak sluitende 'toeleiding VVE' wordt in samenwerking met het consultatiebureau en de oudercontactfunctionaris gecontinueerd en verbeterd.
- De doelgroepeuters in de categorie "onbekend" toe leiden naar de VVE peuterspeelzalen. Het consultatiebureau maakt inzichtelijk welke (doelgroep)ouders gebruik maken van welke vorm van kinderopvang.
- De GGD Amsterdam (consultatiebureau) past het toekennen van de VVE indicatie consequent toe en maakt hierbij onderscheid tussen doelgroepkinderen volgens de officiële smalle definitie (alleen opleidingsniveau ouders) en de brede definitie.
- Doelgroepkinderen kunnen met ingang van 2011 4 dagdelen (minimaal 10 uur) deelnemen aan het VVE programma.
- SWD implementeert een VVE programma van 4 dagdelen, aangezien doelgroepkinderen nu vier in plaats van drie dagdelen deelnemen.
- Doelgroepkinderen uit Diemen zullen met voorrang worden geplaatst op de VVE peuterspeelzalen.
- De nieuwe ouderbijdrage voor het peuterspeelzaalwerk wordt door SWD ingevoerd.

Doelstelling 3: Het optimaliseren van doorgaande (leer)lijnen die de voor – en vroegschoolse samenwerking en afstemming bevorderen

Wettelijke voorwaarden

- B&W maken afspraken met de bestuurlijke partners over de voorschoolse- en vroegschoolse educatie en over de organisatie van een doorlopende leerlijn.
- De doorgaande leerlijn is één van de kwaliteitsvoorwaarden.

Visie gemeente op doorgaande lijnen Educatie en Zorg

- Diemen wil de kansen en mogelijkheden benutten om vorm te geven aan de vanuit de VVE *noodzakelijke* doorgaande lijn en afstemming. De gemeente en de partners (kinderopvang, peuterspeelzalen en basisscholen) streven ernaar dat alle doelgroepkinderen een volledig VVE programma doorlopen tussen 2,5 – 6 jaar. Voorwaarde hiervoor is dat er een gestructureerde samenwerking op zowel bestuurlijk, management als uitvoeringsniveau is.
- De gemeente is vanuit twee perspectieven betrokken bij de zorg voor kinderen met specifieke onderwijsbehoeften. In de eerste plaats bij het voorkomen van *onderwijsachterstanden* en in de tweede plaats bij de regie over de *zorgstructuur*. In principe biedt het VVE programma voldoende (taal)aanbod om de doelgroep van het VVE-beleid tot het gewenste taalniveau te brengen. Er zijn ook peuters die een specifieke ondersteuningsbehoefte hebben. Hierbij hanteert de gemeente de definitie die het Nederlands Jeugdinstituut hanteert voor zorgkinderen. Zorgkinderen zijn kinderen van wie is vastgesteld (door een leidster, leerkracht, jeugdarts, verpleegkundige of het OKC) dat zij in hun ontwikkeling bedreigd worden door eigen aanleg, gezinsfactoren, omgevingsfactoren of (vaak) een combinatie hiervan. Het gaat dus om peuters met een meer algemene (taal) en ontwikkelingsachterstand waar logopedie bij betrokken kan zijn of die leidt tot een verwijzing naar speciaal onderwijs. Andere voorbeelden zijn gedragsproblemen. De regierol van de gemeente op het gebied van de zorgbreedte heeft het karakter van een ketenbenadering, het aan en met elkaar verbinden van de verschillende systemen.

Voor peuterspeelzalen is de samenwerking met het OKC in ontwikkeling. Een multidisciplinair netwerk van peuterspeelzaal, kinderdagverblijf en consultatiebureau behoort tot de mogelijkheden.

- Voorts is het doorpakken van de ingezette vroegschoolse pedagogisch-didactische aanpak naar groep 3 en verder een conditie voor succes van het VVE beleid. De schoolbesturen hebben hierin hun eigen verantwoordelijkheid, maar de gemeente wil hierover in het kader van haar regierol graag afspraken maken om de doorgaande lijn te versterken. Hiermee kan voorkomen worden dat de leerwinst bij peuters en kleuters verloren gaat.

Resultaat

- Het wenselijke overgangsniveau bij de overstap kinderopvang –basisonderwijs is vastgesteld.
- De doorgaande lijn kinderopvang – basisonderwijs is versterkt, zodat kinderen gedurende de totale VVE (voor- en vroegschool) en daarna profijt hebben van het programma en de achterstanden worden verminderd of worden tegengegaan.
- Er is goede en warme overdracht van kindgegevens bij overstap naar het basisonderwijs.
- Het activiteitenplan 'doorgaande lijn' wordt jaarlijks uitgevoerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

- In overleg met de partners vastleggen op welk wenselijke niveau binnen de 4 domeinen (taal, rekenen, motoriek en sociaal emotioneel ontwikkeling) peuters moeten uitstromen bij de overstap naar het basisonderwijs. Waarbij het accent komt te liggen op taal en rekenen.
- Het strikt volgen van peuters in hun ontwikkeling en de ontwikkeling cq. de resultaten op vastgestelde momenten bespreken binnen de SWD en met de basisschool.
- Maken van afspraken met de partners over te leveren inspanningen in het kader van de doorgaande lijn.
- Maken van afspraken over het opbouwen van een kinddossier.
- Het opstellen van een jaarwerkplan. In dat plan komen de volgende onderwerpen aan de orde: visie op de VVE en pedagogisch beleid, doorgaande leerlijn, ontwikkeling en overdracht, zorgbreedte, beleid op het gebied van ouderbetrokkenheid en evaluatie VVE doelen.
- Het organiseren van een structureel overleg.

Doelstelling 4: Het vergroten van de ouderbetrokkenheid

Wettelijke voorwaarden:

- B&W kan andere uitvoeringscondities vastleggen die bijdrage aan betere resultaten VVE, bijvoorbeeld vereisten op het gebied van ouderbetrokkenheid.
- Het Kwaliteits- en toetsingskader Kinderopvang geeft eisen met betrekking tot de positie van ouders weer.

Visie gemeente op het vergroten van de ouderbetrokkenheid

- De oudercomponent is een integraal onderdeel van de VVE en KO-totaal. *Good parenting at home* is een steeds gangbaarder uitgangspunt om in te investeren. Jarenlang onderzoek van Engelse onderzoekers heeft uitgewezen dat niet zozeer participatie op school als wel betrokkenheid thuis een grote bijdrage levert aan het leersucces van kinderen. Niet alle ouders slagen erin om hun kind stabiliteit en een stimulerende leeromgeving te bieden. Eén van de oorzaken kan onwetendheid van ouders zijn. Het niet weten hoe men een kind kan helpen en welk gedrag van belang is. Ook blijken (doelgroep) ouders het belang van deelname aan de peuterspeelzaal als voorbereiding op een goede start op de basisschool niet altijd te zien. Ondersteuning van peuters in hun ontwikkeling thuis is dus essentieel. De betrokkenheid van (doelgroep)ouders bij de VVE vraagt om blijvende aandacht en ontwikkeling.

Resultaten:

- Het hebben en uitvoeren van een protocol per partner om ontwikkelingsondersteunend gedrag bij doelgroepouders te ontwikkelen.
- Het in kaart brengen en uitwisselen (tussen VVE aanbieders) van activiteiten die succesvol zijn om de ouderbetrokkenheid te vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Ouders worden bij aanmelding van hun kind geïnformeerd over de kwaliteitseisen en het beleid.
- Aanbieders publiceren dit beleid op hun website.
- Op de peuterspeelzalen wordt een programma aangeboden dat de interactie tussen de ouders en het kind bevordert.
- Partners bespreken de rol en verwachtingen van ouders bij de ontwikkeling van hun kind. De ouders worden adequaat en regelmatig geïnformeerd over de ontwikkelingen van hun kind.
- Per locatie of aanbieder moet er een oudercommissie worden ingesteld. De aanbieder voert hierop een actief beleid. Bij meerdere locaties per aanbieder moet de commissie een afspiegeling zijn van meerdere locaties.
- Er dient een vorm gevonden te worden om uitspraken te kunnen doen over de effectiviteit van genoemde inspanningen (resultaatdoelstellingen).
- Samen met de partners beleid ontwikkelen over ouderbetrokkenheid in een doorgaande lijn van peuterspeelzaal naar basisschool.
- Er komt een aanbod opvoedingsondersteuning via het OKC.

3.3 Toezicht en handhaving peuterspeelzalen en voorschoolse educatie

Met de invoering van de wet OKE is de verantwoordelijkheid voor toezicht en handhaving van de kwaliteit van de peuterspeelzalen en voorschoolse educatie bij de gemeente gelegd.

Zowel de GGD, als de Inspectie voor het Onderwijs en de gemeente hebben een taak met betrekking tot het toetsen van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en kinderopvang.

Visie op toezicht en handhaving

Het toezicht op de kinderopvang wordt in Diemen uitgevoerd door de GGD Amsterdam. De directeur GGD is hiervoor door de gemeente aangewezen als toezichthouder. Net als voor de kinderopvang kiest de gemeente ervoor de GGD deze *nieuwe* wettelijke taak als toezichthouder voor de peuterspeelzalen te laten uitvoeren. Het toezicht wordt uitgevoerd op basis van de wettelijke kwaliteitseisen en de beleidregels kwaliteit peuterspeelzalen. Tevens moet er controle komen op de naleving van de kwaliteitseisen aanbod voorschoolse educatie. Hiervoor wordt eveneens een landelijk toetsingskader opgesteld.

Resultaat:

- Het voldoen aan de wettelijke taak met betrekking tot toezicht en handhaving van de kwaliteit kinderopvang, het peuterspeelzaalwerk en de voorschoolse educatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het informeren van de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven over de nieuwe regels met betrekking tot toezicht en handhaving.
- Het maken van afspraken met de GGD over het toezicht op de peuterspeelzalen en voorschoolse educatie op basis van het landelijk toetsingskader.
- Het aanpassen van de verordening kwaliteitsregels peuterspeelzalen 1 januari 2007.
- Het registreren van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven in de Diemen die voorschoolse educatie aanbieden (in landelijk register kinderopvang of landelijk register peuterspeelzaalwerk)
- Het verstrekken van gegevens aan de inspectie van onderwijs die nodig zijn voor het goed uitvoeren van toezicht op de voorschoolse educatie.
- Het jaarlijks opstellen van een verslag over het uitgevoerde toezicht en resultaten daarvan aan de gemeenteraad en de Minister.
- Het volgen van de kwaliteit van de VVE en de lokale afspraken door het uitvoeren van de jaarlijkse gemeentelijke VVE monitor (bereik, uitvoering en opbrengst).

3.4 Regierol Gemeente en monitoren

De gemeente is verplicht (wet OKE) om minimaal een jaarlijks overleg te voeren met de schoolbesturen, kinderdagverblijven en peuterspeelzalen. Onderwerp van overleg zijn de te maken afspraken over de doelstellingen van het OAB beleid zoals:

- een zo groot mogelijke deelname van kinderen aan voorschoolse educatie, de wijze waarop kinderen worden toegeleid naar de voor- en vroegschoolse educatie en de organisatie van de doorgaande (leer)lijn.
- De resultaten van vroegschoolse educatie.

Visie gemeente op uitvoering en regierol

- Om de doelstellingen uit het nieuwe onderwijsachterstandenbeleid te realiseren is het van groot belang om daar samen aan te werken. De gemeente zet in op het betrekken van alle bij de VVE betrokken partijen. Het is essentieel om met de schoolbesturen, peuterspeelzaal, kinderopvangorganisaties en GGD afspraken te maken over te behalen resultaten in de VVE. Alle partijen moeten meewerken aan de totstandkoming van de samenwerkingsafspraken en de naleving daarvan. Deze afspraken worden vastgelegd in de lokaal Educatieve agenda. Deelname aan het overleg is niet vrijblijvend.

Het overleg dat nodig is om de doelstellingen te bereiken en vindt plaats op drie niveaus: besluitvormend, beheersing en uitvoerend niveau. Op bestuurlijk niveau vindt er overleg plaats tussen de besturen van de basisscholen, peuterspeelzalen, kinderopvang, consultatiebureau en de gemeente.

In dit overleg worden nieuwe ontwikkelingen, knelpunten en financiële zaken besproken. Dit bestuurlijk overleg komt een keer per jaar bijeen. Daarnaast is er op beheersend niveau het directeuren overleg (5 x per jaar) en op uitvoerend niveau de projectgroep VVE Diemen breed (3 x per jaar).

- Om de acties uit te voeren die moeten leiden tot realisatie van de doelstellingen is het essentieel om net als in de voorgaande jaren een taalconsulent (VVE coördinator) in te zetten. De VVE coördinator heeft een initiërende en coördinerende rol op uitvoeringsniveau. De VVE coördinator – wordt wekelijks voor maximaal 16 uur ingezet, 1 dag voor de borging en doorontwikkeling van de VVE (beheersfase) en de tweede dag in het kader van de harmonisatie. Jaarlijks zal in het op te stellen jaarplan worden afgewogen welke en hoeveel inzet noodzakelijk is. Dit mede op basis van deze nog te bespreken mogelijkheden in het kader van de harmonisatie kinderopvang.

Monitoren

De gemeente is wil en verplicht het *bereik* van doelgroeppeuters met VVE, de *uitvoering* en de *opbrengst* van de VVE te monitoren. De jaarlijkse monitor geeft informatie over alle doelstellingen van het Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014.

- Het is belangrijk om de resultaten van de VVE inzichtelijk te maken. Wat levert het voorschoolse programma en vroegschoolse educatie op. Diemen gaat hierop monitoren. De resultaten van de VVE worden ook landelijk gemonitord. Er is nog geen formeel toetsingskader waarmee de daadwerkelijke effecten van VVE programma's op de taalontwikkeling van doelgroepkinderen worden gemeten. Wel zijn er verschillende instrumenten waarmee de (taal)ontwikkeling van peuters en kleuters wordt gevolgd. Diemen gaat bepalen of de doelgroepkinderen, voldoende voorschools aanbod krijgen en of ieder doelgroepkind een nog vast te stellen wenselijk niveau bereikt om een goede start te maken in groep 1. Ook de effecten van de vroegschoolse educatie worden op die manier in kaart gebracht. Het gaat meer om een procesevaluatie dan product; werkt de aanpak, waar wel waar niet: wat is aanvullend nodig. De instrumenten zijn in ieder geval:
Methodegeboden: een 0-meting bij start op de speelzaal en situatie bij overdracht naar de basisschool, eerste observatie en eindobservatie;
Methodeonafhankelijk: Cito-toetsen en in toenemende mate referentieniveaus;
Richtlijnen: Basiswoordenschat beheersing, Leerlijnen taalontwikkeling SLO.
Het volgens van de ontwikkeling van kinderen en het "meten" van de effecten van aanbod en onderwijs staat tevens in het kader van handelingsgericht en resultaatgericht onderwijs.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het organiseren van overleggen met de partners op de drie verschillende niveaus.
- Het ontwikkelen van de Lokaal Educatieve Agenda met de partners.
- Op bestuurlijk niveau worden er afspraken met de partijen gemaakt over de wijze waarop en de instrumenten waarmee de resultaten gevolgd worden,
- Alle instellingen houden zich aan het standaard volgen en evalueren van de (taal)ontwikkeling van de doelgroep en voeren hier volgens planning overleg over met de gemeente (taalconsulent).

4. Harmonisatie kinderopvang op langere termijn

De wet OKE leidt niet alleen tot betere voorschoolse voorzieningen, maar legt ook een basis voor verdere ontwikkelingen wat betreft educatieve en opvangvoorzieningen voor jonge kinderen. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de mogelijkheden met betrekking tot een verdergaande samenwerking tussen de peuterspeelzalen en kinderopvang op de langere termijn.

4.1 Kansen voor de toekomst

Er is in Diemen sprake van een goede kwaliteit en ruim bereik van de VVE voorzieningen en een overwegend goed en veelzijdig aanbod van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang. Er is een lichte vorm van samenwerking tussen een aantal organisaties. De belangrijkste randvoorwaarden om te voldoen aan de wet OKE zijn al deels gerealiseerd.

Op termijn kunnen er echter bedreigingen voor het peuterspeelzaalwerk ontstaan, zoals een structurele afname van het aantal geboortes en een verminderde deelname aan peuterspeelzaalwerk door de verhoging van de ouderbijdrage. Een terugloop van het aantal 2-4 jarigen in Diemen zal echter ook effect hebben op de bezetting van de kinderdagverblijven, een substantiële verhoging van de ouderbijdrage voor kinderopvang, eveneens.

Intensievere samenwerking tussen instellingen (peuterspeelzalen en kinderopvang) resulterend in een geïntegreerde peutervoorziening kan mogelijk een oplossing bieden voor een aantal mogelijke toekomstige problemen op het gebied van bereikbaarheid en betaalbaarheid van peuterspeelzaalwerk en VVE. De rijksbijdrage OAB is aanzienlijk lager en om het peuterspeelzaalwerk betaalbaar te houden worden op dit moment een aantal beleidswijzigingen doorgevoerd.

Trends kinderopvang

Optimistische trends gaan uit van de inschatting dat de kinderopvang algemeen nog gaat stijgen bij toenemende arbeidsparticipatie. Gedachtegang is dat als de vraag naar kinderopvang blijft stijgen er een omslagpunt komt waarbij kinderopvang niet langer alleen gezien wordt vanuit arbeidsmarktinstrument maar men ook naar de *kwaliteit* op het gebied van de kindontwikkeling gaat kijken. Op enig moment zal kinderopvang voor alle kinderen toegankelijk moeten zijn, zo stelde de Onderwijsraad, die in 2010 uitging van een deelname van 92% van alle driejarigen aan kinderopvang. Ook de Stuurgroep Taskforce kinderopvang /onderwijs komt tot een dergelijke aanbeveling. Ontwikkelingskansen voor alle kinderen vanaf 2 (*Taskforce*) of 3 jaar (*onderwijsraad*) en de organisatie van één doorlopende lijn van 0 – 12 jaar (voor- en voerschools).

Deze trend werd echter gesignaleerd vóór de bezuinigingen in de kinderopvang. Wat de bezuiniging betekent voor de deelname van kinderen aan de kinderdagverblijven is nog niet duidelijk. De MO-groep Kinderopvang heeft de gevolgen van de aangekondigde bezuinigingsmaatregelen op de kinderopvangtoeslag in 2011 en 2012 op een rij gezet en gaat al uit van een vraaguitval van 30% vanaf 2012. De MO-groep Kinderopvang verwacht dat veel vrouwen hun baan op zullen zeggen omdat het niet meer loont om te blijven werken. In het slechtste scenario wordt verwacht dat een gezin met een minimum inkomen € 3.000,- extra moet betalen voor de kinderopvang.

Een tweede trend is de ontwikkeling van kindercentra voor 0 – 12 jarigen. Dit is een voorziening voor kinderen waar zij gedurende de dag komen om te leren, spelen en ontwikkelen en ontmoeten. Alle ontwikkelingssterreinen van kinderen komen aanbod. Voor ouders bieden deze centra mogelijkheden voor het verruimen van arbeidsparticipatie. Aan het ontwikkelen van deze voorzieningen liggen vooral pedagogische en pragmatische motieven aan ten grondslag. Pedagogisch om op één lijn te komen, waar nu versnippering is door verschillende aanbieders en pragmatisch als middel om de dagindeling voor kinderen effectiever en meer hanteerbaar te maken.

In dit beleidsplan is voor de korte termijn samenwerking en afstemming van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven enerzijds en kinderopvang en basisscholen anderzijds in het kader van de VVE al een doelstelling. Deze doelstelling sluit ook aan bij brede school concepten.

4.2 Naar meer (organisatorische) samenwerking en afstemming

In het kader van de wet OKE zijn drie modellen geformuleerd die stadia van samenwerking en harmonisatie kinderopvang representeren. De modellen zijn:

- Een *lichte* vorm van samenwerking, met zelfstandig blijvende partners en aparte huisvesting maar bijvoorbeeld een VVE-aanbod op peuterspeelzalen en zo mogelijk ook op de kinderopvang en er vorm voor uitwisseling van kennis en expertise.
Van de gemeente is een lichte vorm van regie vereist.

- Een *intensieve* samenwerking tussen peuterspeelzaalwerk en kinderopvang, waarbij de partners zelfstandig blijven maar soms de twee werksoorten gemengd worden en de organisaties streven naar gezamenlijke scholing personeel, afstemming pedagogische visie en zorgvuldig afgestemd gezamenlijk aanbod.
Hierbij is de regierol van de gemeente steviger, check op financiële en juridische uitvoeringsconsequenties en blijvend aanspreekpunt vanuit gemeente tijdens uitvoering.

- Een derde vorm werkt toe naar een Integraal kindcentrum, waar peuterspeelzaal en kinderdagverblijf samengaan in één organisatie. Een organisatie die gevarieerd aanbod van peuterwerk, kinderopvang en VVE kunnen bieden. Personeel kan flexibel worden ingezet e.d. Bij een integraal kindcentrum stelt men zich algemeen meer voor dan kinderopvang tussen 0 – 6 jaar, namelijk een centrum voor tenminste 0 – 12 jarigen met ook een grote mate van pedagogisch-didactische afstemming.
Deze vorm vraagt om een intensieve regierol voor de gemeente. Dit model heeft aanzienlijke financiële en juridische uitvoeringsconsequenties en vraagt om een blijvend aanspreekpunt vanuit de gemeente tijdens de uitvoering.

Horizon in Diemen

In Diemen is er al een *lichte vorm* van samenwerking tussen een aantal organisaties. De belangrijkste randvoorwaarden om te voldoen aan de wet OKE zijn al deels gerealiseerd. Intensievere samenwerking tussen instellingen (peuterspeelzalen en kinderopvang) resulterend in een *Integraal kindcentrum* is in het kader van de ontwikkeling van brede scholen mogelijk wenselijk maar daarmee tevens een optie voor planning op de **langere termijn**.

Een kindcentrum kan een totaalpakket bieden van educatie, opvang en ontwikkeling, met functionele specialismen (inclusief taakverdeling) maar zonder institutionele en organisatorische verdeling. Belangrijk kenmerk van een integraal kindcentrum is dan ook het terugdringen van institutionele barrières en een echte integratie van werksoorten bij het begeleiden van kinderen. Dit vraagt om organisatorische, financiële- en juridische oplossingen die niet simpel zijn.

Enkele voorbeelden: er dient een samenwerkingsvorm te worden gekozen waarin de positie van de partijen is vastgelegd die *bestuurlijk juridisch* haalbaar is. Bijzonder onderwijs mag wettelijk bijvoorbeeld wel andere activiteiten (bijvoorbeeld kinderopvang) ondernemen, openbare scholen niet. Een ander punt; in principe kan een integraal kindcentrum werken met een integrale begroting maar het publieke en private deel van de boekhouding moet worden gescheiden. Er zijn veel verschillende CAO's aan de orde. Het is zeker mogelijk die alle binnen een kindcentrum te laten werken maar dit is niet eenvoudig en brengt extra kosten met zich mee. Een stip op de horizon is één CAO Jeugd.

Naast deze hobbels is de eerste vraag wat een integraal kindcentrum oplevert (kosten – baten). Een recent onderzoek naar visies op en uitwerkingen van integrale kindcentra in Nederland¹ concludeert dat men zich weliswaar hetzelfde kan voorstellen bij een integraal kindcentrum maar zich daarbij veelal laat inspireren door voorbeelden uit Scandinavië en Duitsland, die onder totaal andere condities zijn gerealiseerd. De conclusie die de onderzoeker trekt is dan ook dat Nederland en eigen model moet gaan ontwikkelen.

Voor de **middenlange termijn** is *intensievere* samenwerking in Diemen de ambitie. Deze samenwerking tussen peuterspeelzalen en kinderdagverblijven kan resulteren in een geïntegreerde

¹ Op weg naar een integraal kindcentrum, Frank Studulski

peutervoorziening en daarmee een oplossing bieden voor een aantal mogelijke toekomstige problemen op het gebied van bereikbaarheid en betaalbaarheid van peuterspeelzaalwerk en VVE.

Bereik van doelgroepkinderen

Een klein deel van de doelgroepkinderen bezoekt een kinderdagverblijf of wordt opgevangen bij gastouders. De peuters missen daardoor het VVE programma zoals wordt aangeboden op de VVE peuterspeelzalen. Eén oplossing is dat kinderopvangorganisaties met doelgroepeuters een effectieve VVE aanpak gaan bieden, een andere is dat deze peuters vier dagdelen gaan deelnemen aan een peuterspeelzaal.

Betalbaarheid van het peuterspeelzaalwerk en kinderopvang

Het aantal kinderen dat deelneemt aan het peuterspeelzaalwerk is al een aantal jaren stabiel ten opzichte van de dagopvang. De verhoging van de ouderbijdrage peuterspeelzalen, het vervallen van het gratis deelname 3^e dagdeel en een vermindering van het aantal peuters kan mogelijk leiden tot minder deelname aan peuterspeelzaalwerk. Een ander punt is dat in Diemen een substantieel aantal werkende ouders hun kinderen toch laat deelnemen aan de peuterspeelzaal in plaats van of naast de kinderopvang, de plekken op de peuterspeelzaal worden voor het overgrote deel bekostigd door de gemeente en bij kinderopvang betaalt het rijk een deel.

Zoals eerder gezegd kan er een daling van het peuterspeelzaalwerk ten opzichte van de kinderopvang optreden, als gevolg van de criteria voor de toekenning van de kindtoeslag door het rijk. De MO-groep Kinderopvang verwacht aan de andere kant een vraaguitval van 30% naar kinderopvang vanaf 2012.

De gemeente zal de ontwikkelingen de komende jaren in de gaten moeten houden onder andere door de jaarlijkse VVE monitor. Wellicht moet het beleid worden bijgesteld op basis van niet van te voren voorziene veranderingen op één van deze punten.

De vraagstelling voor de komende periode is dan ook: **welke positie wil de gemeente in de komende 5 tot 10 jaar innemen en wat willen de spelers**. De spelers zijn: kinderdagverblijf- en kinderopvangorganisaties, SWD peuterspeelzalen, schoolbesturen en de basisscholen.

Het komende jaar wil de gemeente de partijen met elkaar in contact brengen om de ontwikkeling van een mogelijk verdergaande harmonisatie te stimuleren. De eerste gesprekpartners voor de gemeente zijn de partners die in de afgelopen periode ook een voorschoolse VVE aanbod hebben aangeboden.

Op deze wijze wordt draagvlak verkregen en kunnen keuzes gemaakt worden over de vorm en de inhoud van de samenwerking. Mogelijk kunnen de verschillende modellen in Diemen naast elkaar functioneren. Met als streefdoel om te komen tot een verdergaande samenwerking en het gebruik maken van elkaars voorzieningen in de toekomst. Dit vanuit de verantwoordelijkheid voor een voldoende en kwalitatief goed voorzieningenniveau voor peuters, de VVE noodzakelijk doorgaande lijn en vanuit de Brede School ontwikkeling.

5. Financiële kaders 2011 – 2014

Om het OAB beleid uit te voeren zijn er financiële middelen nodig in dit hoofdstuk wordt inzichtelijk gemaakt hoe het OAB beleid jaarlijks wordt gefinancierd.

5.1 Beschikbare middelen

De gemeente Diemen ontvangt rijksmiddelen voor het onderwijsachterstandenbeleid. Vanaf 2011 geldt de gewichtenregeling 2006 voor de verdeling van de rijksmiddelen. Dit heeft negatieve gevolgen voor de door ons te ontvangen bijdrage in vergelijking met de afgelopen periode.

De verdeelsystematiek van de specifieke uitkering is afgeleid van de gewichtenregeling (2006) en gebaseerd op de leerlingteldatum van oktober 2009. Diemen heeft op die peildatum 108 gewichtenleerlingen. De rijksuitkering is € 343.630,- per jaar. Op dit bedrag kan jaarlijks in het kader van de voorjaarsnota nog een indexatie plaatsvinden.

Met deze middelen moet de gemeente voorschoolse educatie van goede kwaliteit realiseren voor hun doelgroepkinderen. Alle overige activiteiten voor onderwijsachterstanden (schakelklassen) kunnen gemeenten continueren, mits de middelen hiervoor toereikend zijn.

Verder zijn deze middelen bedoeld voor het maken van afspraken met schoolbesturen, houders van kindercentra en peuterspeelzalen over de toeleiding naar voorschoolse voorzieningen, de definiëring van de doelgroep en de organisatie van de doorlopende leerlijn tussen voor- en vroegschoolse educatie. Tevens geldt de verplichting dat vanaf 1 januari 2011 de financiële bijdrage voor ouders voor doelgroepkinderen die deelnemen aan voorschoolse educatie, niet hoger mag zijn dan de financiële ouderbijdrage bij maximale kinderopvangtoeslag.

Naast het bedrag dat de gemeente Diemen ontvangt voor onderwijsachterstanden investeert zij zelf ook in peuterspeelzalen. In de meerjarenbegroting is jaarlijks een bedrag opgenomen van € 111.853,- (2011). Dit bedrag wordt ingezet voor het aanbieden van het huidige voorzieningenniveau peuterspeelzalen.

Onderstaande tabel maakt het verschil inzichtelijk tussen de beschikbare middelen in 2010 en de budgetten in 2011.

Budget onderwijsachterstanden	2010	2011
Totaal	€ 707.994	€ 455.483
Rijksbijdrage OAB	€ 597.541	€ 343.630
Gemeente peuterspeelzalen	€ 110.453	€ 111.853

De schoolbesturen krijgen ook rijksmiddelen voor het wegwerken van onderwijsachterstanden, die moeten ingezet worden voor de vroegschoolse educatie in de groepen 1 en 2. De extra gelden worden aan schoolbesturen toegekend in de vorm van het gewichtengeld in de lumpsum. De schoolbesturen bepalen zelf op welke wijze deze middelen worden ingezet binnen de vroegschoolse educatie.

Naast deze geormerkte middelen worden er in het gemeentefonds vanaf 2010 structureel gelden beschikbaar gesteld voor:

- de extra taken in het kader van het toezicht en handhaving van de kwaliteit van de peuterspeelzalen (jaarlijks voor Diemen € 7.500) en:
- voor de versterking van het peuterspeelzaalwerk, om deze laagdrempelige voorziening te kunnen behouden en de kwaliteit te verhogen (wet OKE). Voor Diemen jaarlijks € 40.685,38,-.

5.2 Begroting 2011

In hoofdstuk 3 zijn de doelstelling van het onderwijsachterstandenbeleid uiteengezet. Op basis van deze doelstellingen en de versterking van het peuterspeelzaalwerk (wet OKE) is de begroting 2011 opgesteld.

Overgangsjaar 2011

Het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode is het overgangsjaar. De te nemen maatregelen zoals het stoppen van de subsidie voor de schakelklassen (meerjarige subsidie), het verhogen van de ouderbijdrage voor peuterspeelzaalwerk en het uitbreiden van de toezicht en handhaving op peuterspeelzalen worden gedurende 2011 geëffectueerd. De uitgaven zijn in 2011 dan ook hoger dan in de daarop volgende jaren om een zachte landing (behoorlijk bestuur) van de beleidswijzigingen (zoals het stoppen van de schakelklassen) mogelijk te maken.

Begroting overgangsjaar 2011 en voorlopige rekening 2010

Begroting overgangsjaar 2011	inkomsten	uitgaven	voorlopige rek. 2010
Aanbod voorschoolse educatie			
Peuterspeelzalen SWD VVE en taallijn		375.000	416.234
kwaliteitsborging, scholing en materiaal VVE		20.000	25.460
Toeleiding en verhogen VVE bereik			
Oudercontactfunctionaris		10.000	8.824
versterken toeleiding VVE		5.000	810
Toezicht en handhaving peuterspeelzalen			
wettelijke taak uitvoering door GGD		7.500	0
Coördinatie			
VVE coördinator		55.000	49.606
beleidsmedewerker gemeente		20.000	41.855
medewerker leerplicht			9.000
afbouw schakelklassen		70.000	108.770
communicatie		5.000	
onvoorzien wet oke (bezetting peuterspeelzalen)		40.000	
rijksbijdrage OAB 2011	343.630		
reguliere peuterspeelzalen	111.853		
Doorschuifpost onontkoombare uitgaven	152.017		
Totaal	607.500	607.500	660.559

De kosten voor het overgangsjaar bedragen € 607.500,-. Deze uitgaven zijn voor een bedrag van € 455.483,- (rijksbijdrage € 343.600,- en peuterspeelzalen € 111.853,-) gedekt in de begroting 2011 programma 3 kinderopvangvoorzieningen. Er is een tekort € 152.017,-. Om de begroting 2011 sluitend te krijgen zal financiën bij de advisering van de doorschuifposten bij de vaststelling van de jaarrekening 2011 een hoge prioriteit voorstellen voor de dekking van de onontkoombare uitgaven ten aanzien van het overgangsjaar OAB 2011. Het beschikbaar stellen is een voorwaarde om de transformatie van het oude naar het nieuwe OAB beleid in het overgangsjaar te kunnen realiseren. Indien dit voorstel bij de vaststelling van de jaarrekening 2010 niet geaccordeerd wordt zal er binnen de lopende begroting 2011 dekking moeten worden gevonden.

5.3 Meerjarenbegroting 2012 - 2014

De meerjarenbegroting is gebaseerd op de doelstellingen van het OAB beleid, de wettelijke taken en de te nemen stappen in het kader van de harmonisatie op de langere termijn. De kosten voor de inzet van een medewerker leerplicht (de afgelopen jaren ten laste van de rijksbijdrage OAB) passen niet meer in het kader van de rijksuitkering OAB.

Met de invoering van de wet OKE is de verantwoordelijkheid voor toezicht en handhaving van de kwaliteit van de peuterspeelzalen en voorschoolse educatie bij de gemeente gelegd. In de begroting 2011, programma 3 zijn middelen opgenomen voor toezicht en handhaving kinderopvang. Deze

middelen zijn naar verwachting niet toereikend om deze extra toezicht zoals nu wordt opgelegd uit te kunnen financieren. Aangezien met ingang van 2010 ook het toezicht op de gastouders uit dit budget gefinancierd wordt.

Vanaf 2010 is er € 5 miljoen extra aan gemeenten beschikbaar gesteld voor toezicht en handhaving kwaliteit peuterspeelzalen. Door het Rijk is in de septembercirculaire 2009 (toezicht en handhaving kwaliteit peuterspeelzalen) aan Diemen een ongeoordeelde doeluitkering van € 7.500,- toegekend voor het uitvoeren van deze wettelijke taak. Het staat de raad vrij deze middelen in te zetten voor dit doel. Bij de kadernota zal een voorstel worden gedaan om de kosten (€ 7.500,-) die deze wettelijke taakuitbreiding met zich mee brengt vanaf 2012 structureel van een dekking te voorzien.

Tevens is er in het gemeentefonds geld uitgekeerd voor de versterking van het peuterspeelzaalwerk. Aangezien Diemen in de afgelopen jaren al veel kwaliteitseisen (leidster kind- ratio, opleidingsniveau en groeps grootte) zoals vastgelegd in de wet OKE heeft geïmplementeerd, zijn de kosten al jaren aanzienlijk hoger. Binnen de rijksbijdrage OAB 2006 – 2010 was het mogelijk deze kwaliteitseisen te realiseren en de kosten te dekken. De rijksbijdrage OAB 2011 – 2014 valt aanzienlijk lager uit. Ondanks de beleidswijzigingen die worden geïmplementeerd moet de gemeente voorschoolse educatie van goede kwaliteit te realiseren voor de doelgroepkinderen. De kosten kunnen niet gedekt worden met de huidige rijksbijdrage en eigen middelen voor peuterspeelzaalwerk. Bij de kadernota zal een voorstel worden gedaan om de kosten die het aanbieden van kwalitatief peuterspeelzaalwerk (conform de Wet OKE) met zich meebrengt vanaf 2012 structureel van dekking te voorzien .

Meerjarenbegroting 2012 - 2014			
uitgaven	2012	2013	2014
Aanbod voorschoolse educatie			
Peuterspeelzalen SWD VVE en taallijn	382.500	390.150	397.960
kwaliteitsborging, scholing en materiaal VVE	20.000	20.000	20.000
Toeleiding en verhogen VVE bereik			
Oudercontactfunctionaris	15.300	15.600	16.000
versterken toeleiding VVE	2.500	2.500	2.500
Toezicht en handhaving peuterspeelzalen			
wettelijke taak uitvoering door GGD	7.500	7.500	7.500
Coördinatie			
VVE coördinator	55.000	56.220	56.884
beleidsmedewerker gemeente	20.400	20.808	21.225
onvoorzien	pm	pm	pm
Totaal	503.200	512.778	522.069

Dekking - inkomsten	2012	2013	2014
Rijksbijdrage OAB	343.630	350.502	357.512
Reguliere begroting peuterspeelzaal	111.853	114.090	116.371
Gemeentefonds toezicht en handhaving	7.500	7.500	7.500
Gemeentefonds versterking peuterspeelzaalwerk	40.686	40.686	40.686
Totaal	503.669	512.778	522.069

*er is rekening gehouden met een indexatie van 2% (behalve bij de uitkering van het gemeentefonds)

Bijlagen

Doelstellingen VVE	Behaalde Resultaat 2006 - 2010
<p>Het vergroten van het bereik van doelgroeppeuters en –kleuters.</p> <p>- In 2010 gaat 70% van de doelgroeppeuters, voordat ze naar de basisschool gaan, naar een voorschoolse voorziening (peuterspeelzaal of kinderdagverblijf) met het VVE programma Puk& Ko.</p>	<p>De gemeente voldoet ruim aan het gestelde percentage bereik doelgroeppeuters- en kleuters.</p> <p>- vijf van de zes peuterspeelzalen werken met een officieel VVE programma en voldoen aan de VVE-criteria. De Kinderkorf (en Kind & Co sinds 2010 in Diemen) werken eveneens met dit programma; één speelzaal werkt met de Taallijn, evenals de kinderdagverblijven van de Stichting Kinderopvang Diemen.</p> <p>- ± 90% (105 peuters) van de Diemense doelgroeppeuters heeft deelgenomen aan het VVE programma op peuterspeelzalen. Het aantal is gebaseerd op de brede definitie.</p>
<p>In 2010 neemt 70% van de doelgroepkleuters deel aan een VVE programma Ik & Ko.</p>	<p>- zes van de zeven basisscholen werken aansluitend op de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven met hetzelfde VVE programma. Eén basisschool (De Nieuwe Kring) volgt de Taallijn zoals ook aangeboden op de in de brede school gefaciliteerde peuterspeelzaal en kinderdagverblijf. Eén basisschool (Sint Petrus) volgt een eigen beleid.</p> <p>- aangezien de meeste doelgroepkleuters deelnemen aan basisscholen die met het officiële VVE programma werken, neemt bijna 100% van de doelgroepkleuters deel aan een VVE programma.</p> <p>- 142 van de 244 kleuters in groep 1 hebben een voorschools programma gevolgd.</p>
<p>Het verbeteren van de startcondities van doelgroepkinderen, op het gebied van de Nederlandse taal, sociaal communicatieve vaardigheden en ontluikend rekenen.</p> <p>- Er is een structureel afstemmingsoverleg tussen de VVE peuterspeelzalen en de basisscholen dat gecoördineerd wordt door de VVE coördinator van de basisschool.</p> <p>- Er wordt een monitor ingesteld waarin de resultaten van peuters en kleuters die hebben gewerkt met KO-totaal zichtbaar zijn</p>	<p>Dit doel is in de eerste plaats bereikt door de voorwaarden hiertoe; invoering van VVE-programma's en Diemen brede deelname aan scholing KO-totaal en de Taallijn in 2006 – 2010. Daarnaast is er een VVE convenant met de partners.</p> <p>- Er is structureel overleg met alle peuterspeelzalen, de twee organisaties voor kinderopvang en zes van de zeven basisscholen (Ko-totaal en de taallijn) onder leiding van de taalconsulent (VVE coördinator) van de gemeente. Het overleg vindt plaats op beleids-beheer- en uitvoeringsniveau.</p> <p>- Vanaf 2006 is er een jaarlijkse VVE-monitor ontwikkeld. De monitor biedt gegevens over het <i>bereik</i> van doelgroepkinderen met VVE-programma's en de kwaliteit van de <i>uitvoering</i> van de programma's en VVE(afspraken). Het toetsen van de <i>opbrengst</i> is in ontwikkeling en wordt een belangrijk item voor de volgende VVE-periode².</p>
<p>Realiseren van een sluitende procedure voor voorlichting over en toeleiding naar de peuterspeelzalen.</p> <p>- Er is een voorlichtings- en wervingsprotocol opgesteld door het consultatiebureau, de oudercontact-functionaris en de peuterspeelzalen.</p>	<p>Er is een sluitende procedure voor toeleiding en voorlichting van (doelgroep)ouders gerealiseerd.</p> <p>- Het consultatiebureau voert acties uit op het gebied van voorlichting en toeleiding naar peuterspeelzalen op basis van een stroomschema dat per contactmoment (18 maanden, 24 maanden en 3 jarige leeftijd) de activiteiten aangeeft die de medewerkers uitvoeren met betrekking</p>

	<p>tot <i>alle</i> ouders en met betrekking tot de <i>doelgroepouders</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vanaf 2007 is de voorlichting en toeleiding van doelgroepouders verfijnd door Bookstart. De doelgroepouders worden thuis bezocht door de oudercontactfunctionaris en krijgen een informatiepakket aangeboden. - Volgens de berekening moet de oudercontactfunctionaris \pm 40 doelgroepkinderen en hun ouders thuis bezoeken. De huisbezoeken hebben het gewenste effect. Het bezoek leidt vrijwel altijd tot inschrijving bij de peuterspeelzaal. De meeste ouders schrijven zich ook in bij de bibliotheek. - De afspraken worden door de taalconsulent (VVE coördinator) van de gemeente geëvalueerd.
<p>Het vergroten van de ouderbetrokkenheid bij het VVE-programma KO-totaal.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2010 komen ouders minimaal twee keer per jaar naar de voor hen georganiseerde (thema)bijeenkomsten. - In 2010 neemt minimaal 2/3 van de ouders van doelgroepkinderen deel aan ondersteunende ouderactiviteiten (bijv. opvoedingsondersteuning). 	<p>Ouderbetrokkenheid is een integraal onderdeel van de VVE programma's. Met de Ko-scholen zijn afspraken gemaakt aan de hand van een <i>Draiboek ouderbetrokkenheid</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Conclusie is dat de inspanning om doelgroepouders te bereiken, per peuterspeelzaal en school varieert en afhankelijk is van de omvang van de doelgroep. <ul style="list-style-type: none"> • Twee keer per jaar een ouderbijeenkomst wordt in de meeste gevallen gerealiseerd. • Alle scholen en peuterspeelzalen verstrekken informatie over het programma aan de ouders. • Ouders op de peuterspeelzalen worden gevraagd een keer mee te draaien op de peuterspeelzaal en krijgen tips mee voor thuis. • De basisscholen in Zuid (voornamelijk de Venser) organiseren koffiemiddagen voor doelgroepouders. - Het aanbod opvoedondersteuning wordt uitgevoerd door de GGD. De GGD heeft in haar systeem geen mogelijkheid om te achterhalen hoeveel doelgroepouders hebben deelgenomen aan ondersteunende ouderactiviteiten. Of dit is gerealiseerd is dus niet te achterhalen. De bijeenkomsten worden wel druk bezocht.
<p>Het realiseren van een doorgaande lijn vanaf het consultatiebureau tot en met de basisschool.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2010 zijn de vroegsignalering en zorgstructuur van 0-4 jarigen versterkt en is de aansluiting met de zorgstructuur voor het basisonderwijs gerealiseerd. - Ontwikkelingsproblemen bij kinderen worden tijdig gesignaleerd en de overdracht tussen partners is gerealiseerd. 	<p>Deze doelstelling is gerealiseerd. Er zijn meerdere stappen gezet om de doorgaande lijn vanaf het consultatiebureau tot en met de basisschool te borgen. De professionalisering van de speelzaalleidster op het terrein van signalering is gerealiseerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2006 is in het kader van de vroegsignalering van spraak- en taalproblemen bij peuters (vanaf 2 jaar), de systematiek SNEL³, ingevoerd op het consultatiebureau. Alle speelzaalleidsters zijn in 2006 geschoold in het signaleren spraak- en taalproblemen bij peuters. - Jaarlijks bezoekt de sociaal verpleegkundige van het Ouder- en Kind Centrum (OKC) de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven om de samenwerking en uitwisseling van signalen te intensiveren. - De communicatie tussen de peuterspeelzaalleidsters en de intern begeleiders van de verschillende basisscholen is verbeterd, waardoor meer warme overdrachten van kindgegevens plaats vinden.

³ Spraak-taal normen eerste lijn

	<ul style="list-style-type: none"> - In 2010 hebben alle peuterspeelzaalleidsters de scholing 'als een kind je opvalt' en kindermishandeling gevolgd. - In 2010 is intervisietraining opgezet voor speelzaalleidsters in het kader van collegiale ondersteuning en verdere professionalisering. - Er zijn lezingen Triple-P georganiseerd en de medewerkers van het OKC zijn in 2009 geschoold in Triple-P.
--	--

Schakelklassen

In het kader van het onderwijsachterstandenbeleid is er vanaf 2006 geld beschikbaar gesteld voor het inrichten van schakelklassen. Schakelklassen zijn bedoeld voor leerlingen in het basisonderwijs, die een dusdanige (taal)achterstand hebben, dat ze niet met succes kunnen deelnemen aan het reguliere onderwijs (verder te noemen 'doelgroepkinderen'). Gedurende een schooljaar wordt onderwijs aangeboden, dat erop gericht is de taalachterstand weg te werken, zodat de leerling daarna op zijn eigen niveau kan deelnemen aan het reguliere onderwijs.

In het schooljaar 2007 – 2008 is er gestart met vier schakelklassen. Op dit moment worden nog steeds 4 schakelklassen gefaciliteerd. Onderstaande tabel maakt inzichtelijk welke scholen een schakelklas hebben en voor welke groepen.

School	aanbod 2007 - 2008	aanbod 2008 - 2009	aanbod 2009 - 2010
De Ark	Groep 5	Groep 1 en 2	Groep 1 en 2
De Octopus	Groep 2	Groep 2	Groep 1 en 2
De Nieuwe Kring	Groep 4	Groep 3	Groep 6 tot en met 8
De Duif	Groep 1 en 2	Groep 1 en 2	Groep 1 en 2

De Nieuwe kring heeft ervoor gekozen om de schakelklas als verlengde schooldag variant in te voeren. De scholen hebben zelf criteria opgesteld aan de hand waarvan kinderen worden geselecteerd om deel te nemen aan het programma van de schakelklas. Ouders moeten instemmen met deelname van hun kind aan de schakelklas en worden gedurende het schooljaar betrokken bij het proces zodat zij hun kind ook kunnen ondersteunen en stimuleren.

Doelstellingen Schakelklassen	Resultaat
<p>Aan het eind van het schooljaar 2006/2007 is bekend of er in de gemeente Diemen een schakelklas ingericht gaat worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerlingen zijn aantoonbaar vooruit gegaan op het gebied van taal; - Leerlingen hebben na het volgen van een schakelklas een beter perspectief op een goede schoolloopbaan en kansen op een maatschappelijke carrière worden vergroot. 	<p>Dit doel is bereikt. De basisscholen de Ark, de Octopus, de Nieuwe Kring en de Duif zijn in het schooljaar 2007 – 2008 gestart met een schakelklas. Drie van de vier basisscholen bieden een deeltijdvariant (8 uur per week) aan. Een school heeft een schooljaar geëxperimenteerd met een verlengde schooldag variant.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De schakelklassen lijken een goede manier op taalzwakke kinderen extra ondersteuning te kunnen bieden. - 50 tot 70% van alle schakelklaskinderen laten een betere score zien op de taal – en ordenentoetsen voor kleuters dan voordat zij deelnamen aan de schakelklas. De deelnemende leerlingen zijn mondiger geworden in de klas en meer betrokken bij de lessen. Het is lastig te meten of de vooruitgang het gevolg is van deelname aan de schakelklas

Coördinerende activiteiten

Om de acties uit te voeren die moeten leiden tot realisatie van de eerder genoemde doelstellingen heeft de gemeente een taalconsulent van het ABC ingezet. Deze taalconsulent (beter VVE coördinator) heeft een initiërende en coördinerende rol op *beheer-* en *uitvoeringsniveau*. De taalconsulent heeft in de afgelopen periode de VVE zeer succesvol geïmplementeerd.

Voorwaarde voor een goede inbedding en continuering van de VVE op de peuterspeelzalen is een organisatie die in staat is het geheel bestuurlijk en praktisch te managen. De wenselijke bestuurlijke professionalisering is nog niet door de SWD gerealiseerd, de organisatie werkt eraan. In verband met dit proces heeft de taalconsulent in 2009 en 2010 een aantal werkzaamheden uitgevoerd, die formeel onder het takenpakket van de coördinator peuterspeelzaalwerk van SWD vallen. Met ingang van 1 september 2010 is een nieuwe coördinator peuterspeelzaalwerk bij de stichting gestart.

De taalconsulent werkt nauw samen en in opdracht van de beleidsmedewerker onderwijs en bespreekt de voortgang alsmede nieuwe ontwikkelingen of knelpunten. De gemeente is op *beleidsniveau* voor de besturen het aanspreekpunt.

In samenspraak met de taalconsulent is door de beleidsmedewerker jaarlijks een werkplan VVE/OAB opgesteld. Het jaarwerkplan wordt besproken met de instellingen en school(directeuren) en daarna vastgesteld en uitgevoerd. De taalconsulent is verantwoordelijk voor de uitvoering van de jaarlijkse VVE monitor.

Overige activiteiten

De gemeente Diemen is van mening dat goede, op elkaar afgestemde, preventieve voorzieningen een belangrijke bijdrage leveren aan het vroeg signaleren en aanpakken van achterstanden van jonge kinderen.

Doelstellingen overige activiteiten	Resultaat
<p>Het realiseren van een dekkend en sluitend netwerk van preventieve jeugdvoorzieningen dichtbij het kind dat op zo'n manier is ingericht dat de verschillende niveau van zorg goed op elkaar aansluiten.</p>	<p>Er is een goed netwerk van samenwerkende partners gerealiseerd. Dit netwerk is echter nog niet volledig dekkend, want er moet nog ingezet worden op een breed preventief aanbod voor jongeren die lichte hulp nodig hebben.</p>
<p>Het verbeteren van de verbinding tussen de 1^e lijnszorg en de 2^e lijnszorg, waarbij m.n. aandacht is voor de overdracht van de 1^e lijn naar de 2^e lijn alsmede de communicatie van de 2^e lijn naar de 1^e lijn.</p>	<p>Het verbeteren van verbinding tussen de 1^e lijnszorg en de 2^e lijnszorg krijgt vorm binnen de pilot jeugdzorg.</p>
<p>Om de overgang van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs (VO) voor kwetsbare leerlingen beter te laten verlopen moet er worden bekeken of er effectieve projecten zijn om extra aandacht te geven aan deze leerlingen, waardoor de overgang naar het VO vergemakkelijkt wordt.</p>	<p>In het schooljaar 2007 – 2008 is er met de directies van de basisscholen gekeken naar mogelijke projecten. Er is gekozen om het mentoraatprogramma van School's Cool te implementeren. Dit sluit ook aan bij het preventieve jeugd beleid waarin het versterken van de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van 12- 13 jarigen als speerpunt is. 'School 's Cool' is een mentoraatprogramma dat is gericht op kinderen die de overstap zetten van basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs, maar door gezinsomstandigheden of persoonlijke aanleg, risico lopen om op de brugklas niet of onder de maat te presteren. Deze leerlingen kunnen worden aangemeld door hun leraar van groep acht op de basisschool. In 2010 hebben 10 leerlingen deelgenomen aan het mentoraatprogramma.</p>

Bijlage 2 Ouderbijdrage Peuterspeelzalen SWD

Maandelijke Ouderbijdrage Peuterspeelzalen per 1 april 2011			
	aantal dagdelen		
	2	3	4
doelgroepkinderen	nvt	nvt	€ 18,55
inkomen tot 15.000	€ 15,00	€ 22,50	n.v.t.
15.000 - 30.000	€ 28,00	€ 42,00	n.v.t.
30.000 - 45.000	€ 44,00	€ 66,00	n.v.t.
boven 45.000	€ 65,00	€ 97,50	n.v.t.

Niet doelgroepkinderen nemen minimaal 2 dagdelen deel aan het peuterspeelzaalwerk. Indien er ruimte is op de peuterspeelzaal kunnen die peuters eventueel een derde dagdeel deelnemen.